

10: Pontos időjel-
és, hírek. Majd cigány
Ninon de Lenclos c.
zenekari hangverseny.
hangverseny.
hangverseny. Arzoni:
Saint-Saens: Csello
y. Franck: A-dur szo-
itannicus — nyitány.
IX. szimfóniaja gra-
-1.30: Beethoven-zene.
nyitány. D-rud hege-
— nyitány.
épszerű hangverseny.
művészno közremű-
Lalo, Goldmark, Csaj
Janos művei.
ler: VII. szimfóniaja.
szimfonikus hangver-
er-annep. 21.40: Büti-
ngoraszonata.
Hangverseny. Beetho
ny. Brahms: Zena.
20.15: Filharmonikus
vendoline — nyitány
és fuga régi stílus-
emara. Lalo: Spanyol
Baski rapszódia.
szimfónia.
20.30: Szimfonikus
Pásztorkirály —
olberg — szvit. Haydn
zenekari verseny. Res-
istenség. Sinigaglia —
ostroma.
21.02: Kálmán Imre:
6. c. operettje.
vaköntézte növen-
senye. 20: Hangver-
art műveiből. 21: Ko-
ny. 21.30: Ukrán da-
sz dalok. 21.40: Gra-
Operett-dalok.
A regények
kötő regények köte-
nkint
10 lej
A látszat esal
Mort grófnök
masoniatosság
12 könyv
kes. érdekes regények
etenkint
18 lej
A ilyen mászatást
vagy I.
vagy II.
Sértet
onynekküli város
Az igazi asszony
Titkos Matkaság
regény
Kelet könyosztályában
Értesítések
ÉKRÉNYEK
ndégszék részére is mi-
kíméző pultok KERTÉSZ
telefon 314. Kiváratra ár-
selet Brassó és vidékére:
TITTES B asov
30 FELSOBB tanul-
nyait oleson végezheti
ha 100 leiert Kórhá-
sorsjegyet vásárol, mert
május 20-án milliomos
lehet. „Sorsjegyviroda”
Piata Unirii 20.
POMPÁ S uyaraió
Donáth ut végén, eser-
leg gyümölcsössel ki-
adó. Burgya vendéglé-
vel szemben. Értékem:
Calea Victoriei 44. aj
17 a.
SCHWARTZ Nő-
NÁCNÉ orth. köcs
VEGETARIUS ET.
TERME és tejsarokba
Reg. Ferdinand (Wes-
selényi-utca) 10. szan-
alatt megnyit. Ugyan-
ott naponta friss tejsan-
és bivalytej, ugyazin-
ten naponta frissen ké-
szített tejszín. tejföl
vaj és turó kapható.
Csecsemőknek és he-
tegeknek állandóan egy-
tehéntől fejt tej
kapható hához szál-
lítva is.
MAKULATURA pa-
pir 5 kg.-ként is eladó
az Uj Kelet kiadóban.

XIII évfolyam + szám 102
1930. május 8
Csütörtök
5690 év Ijar 9

Uj Kelet az egyetemes
és köztudat

400
Diszter 2. II. e. S.

Ramassetter Robert
BUDAPEST

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Szankcionálás és kiadóhivatás
Márca Baros L. Pop (v. Brassó) ki-
Toldos 6-74.
Egy telon (nyomda) 100.
KÖLÖKTETÉSI ÁRAK:
Egy évre 1100 lei
Félévre 600 "
Három hónapra 300 "
Egy hónapra 110 "
KÖLÖKTETÉSI ÁRAK:
Egy kére 1 dollár (vagy ennek
megfelelő más pénznem.)
Egy évre 10 dollár.
Hirdetések
tarifa szerint vétetnek fel.

A máramarosi eset

Tegnap Jód, ma Borsa és Visó! Lehe-
tellen meg nem látni az összefüggést.
Az antiszemita örület meghódította Má-
ramarost az ország legszerencsétlenebb
megyéjét és a máramarosi falvakban,
ahol mai napig békében és egyetértés-
ben élte egymás mellett nyomorúságos
sorsát a falvak román és zsidó népe, az
elbolondított és megrészegített román
parasztoi lelkében felkorbácsolták az
alantas ösztönöket és antiszemita mé-
llyel töltötték meg a lelküket.
Máramaros, a szerencsétlen jobb sorsa
mélto Máramaros, már régóta szálka
a cuzisták szemében. Máramaros az ele-
ven cáfolata volt éveken keresztül az
antiszemita profeciáknak. Mert Mára-
maros a legsűrűbben zsidó lakta me-
gyéje az országnak és ennek ellenére
mégsem volt sohasem a legkisebb sur-
lodás sem a megye román és zsidó la-
kossága között. Mi mást jelent ez, ha
nem az antiszemita elgondolás csődjét?
Mi mást jelent ez, ha nem azt, hogy az
antiszemita gondolat nem a tényleges
helyzetben, nem a realitásokban és leg-
kevésbé a parasztoi lelkében gyökere-
zik, hanem csak a féktelen agitáció ha-
tása alatt robban ki?
Ennek az igazságnak az iskolapél-
daja volt Máramarosmegye és ez az
igazság fájt annyira a jasi antiszemita
centrumnak, hogy koncentrikus táma-
dást rendelt el Máramaros ellen. Mára-
marosmegye ellen, amelynek zsidó tö-
megei paraszti sorban élnek, ugyanazt
a nehéz testi munkát végzik, mint a ró-
mán parasztoi és a hegyvidéki föld-
művelők, pásztorok, famunkások és fu-
varosok sovány kukoricakenyerét eszik.
Szegény és szerencsétlen a máramarosi
parasztság, amelynek egzisztenciáját las-
sanként felőrölte az egymást követő kor-
mányok vak és önző politikája, de vaj-
jon a zsidó parasztoi nem éppen ilyen sze-
gény és szerencsétlen. Nem éppen úgy
arca verejékével vivja meg a harcát
mindennap az apró darab kenyereért?
Erre a szegény, munkás és kiuzsora-
zott zsidóságra uszították rá a cuzisták
a falvak szenvedélyeit. Sikerült elvaki-
tani a parasztoiakat, hogy botokkal és
kövekkel támadjanak rá a védtelen zsi-
dókra.
Hol vannak most a becsületes és derek
emberek, akik minden tekintélyüket
latbavetve felvilágosítanák a román pa-
rasztoiakat, hogy lelkiismeretlen agitáto-
rkok félrevezették őket és a zsidókat
minden ok és logika ellenére dobták oda
bűnbakul és szabad prédául? Nem az
első eset a zsidó nép életében, hogy lelki-
ismeretlen agitátorok őt állítják oda bűn-
bakul. Elmúlt azonban az ideje annak,
hogy a zsidóság szó nélkül tűrje ezt a
galád manóvert.
Az illetékes hatóságok első kötele-
sége segítségére sietni a máramarosi
románoknak és zsidóknak, akiket az ő
nemtörődömségük, hozzánemértésük és
bűnös gazdálkodásuk döntött nyomorba
és nem ölbetett kezekkel nézni, hogy a
román parasztoi felgyülemlött keserű-
sége az éppen olyan szerencsétlen zsi-
dók bőrén tombolja ki magát.
Amikor e sorokat írjuk, nem tudjuk
még, hogy a máramarosi hatóságok ho-
gyan teljesítették a kötelességüket és
gondoskodtak-e arról, hogy a bűnösök
megérezzék a közizagatási és igazság-
szolgálati hatóságok kezének teljes

sulyát és gondoskodtak-e arról, hogy
mindörökre elvegyék a kedvét az értelmi
szervezőknek, felbujtóknak és főkolompó-
soknak a hasonló események megismét-
lődésétől. Nem fognak engedni, hogy a
máramarosi rémségek mindaddig le-
kerüljenek a napirendről, míg a bűn-
söket utól nem éri a megtorlás.
Ezzel azonban nem elégedhetünk meg.
Az emberi méltóságunkban megalázott
és zsidó voltokban ilyen brutálisan meg-

esufit máramarosi zsidóknak ez nem
elegendő elégtétel. Szankciókat, szigoru
szankciókat követelünk a konkolyhin-
tők és rágalmazók hadserege ellen.
Helyre kell állítani a román parasztoi
felzaklatot lelki egyensúlyát. Azoknak
a kötelessége ez, akiknek közömbössége
eltúrte azt, hogy hetek és hónapok szí-
vós propagandája megméltelyezze a pa-
rasztoi józan és egészséges lelki világát.
Az antiszemita izgatásnál kötelessége a
kormányának megfogni a problémát.
Csak hipokrizis takarozhatik a demok-
rácia és a szabad véleménynyilvánítás

köpenyegével az antiszemita uszítással
szemben. A kormány megmutatta, hogy
minden demokrata hitvallása ellenére, a
lapelkobzások eszközéig tud nyulni, ha
az állam magasabb érdekeit látja veszé-
lyeztetve. Most itt az ideje, hogy erős
kézzel szerezzen érvényt programjának
és gyökerében fojtja el a féktelen anti-
szemita uszítást, amely megmutatta
gyászos következményeit Máramaros-
ban.
Ha ezt nem teszi meg, akkor nem szá-
mithat többé arra, hogy higgyünk az
őszinteségében.

Bratianu Vintila uira keztyüt dobott a régenstanácsnak

A liberális vezér demonstratív módon csak a régenstercegtől kért kihallgatást

Bucuresti-Bukarest, május 7. (Az Uj
Kelet tudósítójától.) Tegnap számunk-
ban közöltük a liberális párt kongressz-
usának feltűnésteltő állásfoglalását
a dinasztikus kérdésben. Bratianu Vin-
tila, mint ismeretes, a kongresszuson
való felolvasásaiban és a kongresszus
határozataival nyíltan keztyüt dobott a
régenstanácsnak, a régenstanács tagjai
között bizonyos kategorizálást csinál. E
liberális beosztás alapján, feltűnő han-
gu támadást indított Bratianu Vintila
Sárteanu régens ellen, aki a liberális
vezér szavai szerint nem az országnak,
nem is a kormánynak, hanem egy esa-

ládak a régens. Ismeretes, hogy a li-
berális sajtó nemrégiben hasonló táma-
dásban részesítette Miron Christea pa-
riarchát, természetesen azért, mert a ré-
gens-patriarcha nem mutatott hajlandó-
ságot arra, hogy a nemzeti parasztpárti
kormányt egyszerűen megbuktassa és
a liberálisokra bizza az ország kor-
mányzását.
E liberális támadásokat még feltűnő-
bé tette az a hír, hogy Bratianu Vintila
a kongresszus után magánkihallgatásra
jelent meg Miklós régensherceg előtt
A liberális párt elnöke a kongresszus
berekészése után csak Miklós herceget

kérte fel, anélkül, hogy kihallgatást
kért volna a másik két régenstől is,
amely nyíltan dokumentálta, hogy eb-
ben a kérdésben konkrekvens s a régen-
tanács tagjait bizonyos osztályokba so-
rozza. Beavatott forrásból származó ér-
tesülésünk szerint, Bratianu Vintilának
ez a lépése, amely nyíltan szembehelyez-
kedik az alkotmányjogi helyzettel, nagy
visszatetszést szült a magas régensta-
nács mindhárom tagjánál. Politikai kö-
rökben kiváncsian várják a fejleménye-
it Bratianu Vintila különös állásfoga-
lásának.

Ki segítette mandátumhoz Cuza professzort? A liberálisok le akarják tagadni, hogy Cuza nekik köszönheti mandátumát,

de az antiszemita vezér mégis liberális szavazatokkal került a kamarába

Bucuresti-Bukarest, május 7. (Az Uj
Kelet tudósítójától.) Az ország zsidó
közvéleményében mély felháborodást
keltett az a brutális arculcsapás, amely
a liberális párt részéről érte a zsidósá-
got azzal, hogy Roman-megyében Cuza
mandátumhoz segítette. Ennek a libe-
ralis sikernek a gyakorlati következmé-
nyei megnyilatkoztak már Targu-Fru-
mosban és Máramaros-megyében is, ahol
a brutális inzultusok egész sora bizonyi-
totta be minden szónál ekesebben, hogy
mit jelent az a zsidóság szempontjából,
ha a liberálisok Cuzával akarják bossz-
szantani a kormányt.
A liberális párt központi vezetősége,
amelynek a pártba beiratkozott buka-
resti „nagy és pénzes” zsidók, valamint
a párttal szoros kartellben lévő „Uni-
nea Evreilor Románi” miatt természet-
esen kelemetlen az érem másik oldala,
kétségbeesetten igyekszik tisztázni ma-
gát ama vád ellen, hogy Cuza a liberá-
lisok segítették mandátumhoz. Ez a mo-
sakodás azonban a legkevésbé sem sike-

rült. A Viitorul-ban a demokrata lapok
támadásaira feleletképen egy ugyneve-
zett cáfolat jelent meg, amely azt állít-
ja, hogy a liberálisok harcoltak Cuza
ellen és nem tehetnek róla, hogy más
jelölt híjján, a választók, akik nem
akartak a kormány jelöltjére szavazni,
Cuzára adták le voksaikat. Az igazság
azonban az, hogy igenis tehetnek róla,
mert ebben a tiszta liberális megyében,
amely egyetlen az országban, ahol a li-
berálisoknak többségük van, jelöltet
keltett volna állitania a liberális párt-
nak, ha komolyan meg akarta volna
akadályozni Cuza megválasztását. Ne-
künk azonban semmi közünk a liberális
párt általános politikájához és nem le-
het beleszólásunk abba, hogy a liberá-
lis párt a részleges választásokra egy-
általán nem akart jelöltet állítani. Ez a
párt privát ügye. Ebben az esetben
azonban a liberális pártnak, ha egy-
általán még el akarja hitetni azt, hogy
nincsenek Cuzával kapcsolataik, vagy
egy független jelöltet kellett volna tá-

mogatnia, vagy kifejezetten arra felhí-
ni szavazóit, hogy semmisítsék meg sza-
vazataikat. Az azonban, hogy a liberá-
lis párt semmi ilyesmit nem tett, telje-
sen egyenértékű azzal, mintha nyílt ren-
deletet adott volna tagjainak, hogy Cu-
zára szavazzanak. Epen ezért Cuza meg-
választásáért és a választást követő ese-
ményekért elsősorban a liberálisokat
terheli a felelősség.

Az amerikai intelligencia tiltakozik
az új vámtarifa ellen. Newyorkból je-
lentik: Az amerikai sajtó felhívást kö-
zöl a Washingtonban egybegyűlt köz-
gazdászok aláírásával. A felhívásban a
közgazdasággal foglalkozó intellektu-
sok felhívják az amerikai törvényho-
zást, hogy vessék el a vámtarifára vo-
natkozó törvényjavaslatokat és arra
kérk az elnököt, hogy ne írja alá a
javaslatot, minthogy a vámtarifa mai
formájában az Egyesült-Államok igen
nagy köreit megkárosítja anélkül, hogy
az amerikai ipar segítségére lenne. A
felhívás ironiának mondja, hogy a kor-
mány egyfelől exportra törekszik, más-
részt azonban lehetetlenné teszi maga-
s tarifáival a kivitel. Ezzel a munka-
nélküliséget szaporítja és egyuttal ve-
szélyezteti az amerikai hiteleket a kül-
földön. A külföld ugyanis bizonyára
retorziós rendszabályokkal fog felelni
erre a vámtarifára.

A magyar színházban ma és holnap 3, 5, 7 es 9 kor
Miénk az éjszaka
A legelső tökéletes, száz százalékos, mindvégig németül beszéltő filmcsoda
(Monopol: Filmcentrala Temesvár.)

Goldmark Károly születésének százéves évfordulójára

Írta: SALAMON LÁSZLÓ

Pár nap múlva száz éve lesz annak, hogy a keszthelyi zsidó kántor, szegénységtől és túlságos gyermekáldástól roskadozó viskójában az a zsidó csecsemő látott először napvilágot, akit jónéhány évtizeddel később Goldmark Károly néven ismert meg az egész európai kultúrvilág. Gyermekévei a Balaton költői és sáros vidékén perogtak le, ahol kamaszodó kedvvel futott versenyt maszatos társaival. A selejtés táplálék, az apai ház nyomora, a szigorú és elhatárolt élet, amely az ilyen vidéki kántorok sorsának velejárója: korán kifejlesztették szentimentalizmusát, de egyben akaratosságát és szabadságszeretetét is.

Odon melódiák, a fajnak hangokban való emlékezése nyomták rá kialakuló lelkületére az első jellegzetes nyomokat. S mert talán egész gyermekora alatt egyszer sem volt alkalma teljesen jólakni: mérhetetlen étvágy szállotta meg testét és lelkét, hogy behabzsolja mindazokat a szépségeket, amelyek a nem-zsidó és jómódu gyermekek számára olyan természetesen vannak adva, mint a levegő és a napfény. Ez a szomjúság és éhség annál inkább is esodálatos, mert — mint Goldmark Károly saját életrajzában bevallja —: sohasem járt iskolába s a betűvetést apjától tanulta meg.

Gyermekkora után kialakuló pályája és életsorsa mindenképpen és jellegzetesen zsidósors. Anak ellenére, hogy élete folyamán szívesen kacérkodott a művészet-forradalmi elvekkel és hajlamaiban kozmopolitának számított: Goldmark Károly a legzsidósabb művész, aki az emancipáció korszakában Európában élt és Európa számára alkotott. Hogy fajisága, elkendőzhetetlen zsidó érzései ebben a korszakban felszínre kerülhettek — ebben nagyrésze volt annak a körülménynek, hogy a művészetnek azt az ágát kultiválta, mely legkevésbé alkalmas szellemi köntőrfalazások, művészeti mimikriák kialakítására. A zene mindig mélysegekből tör fel s ami intellektuális, öntudatos elem van benne, az rendszerint csak formai, helyesebben technikai természetű.

Addig, míg Goldmark Károly kora divatját követve, Wagner Richard zenei világnézetének és világnézetének zenei jének hódol: képtelen megtalálni önmagát. Csak amikor elrejteti vágyott, belső hurjaira talál rá, akkor zendül meg lelkében azoknak a melódiáknak gazdag szépségzuhataga, amelyekben egy keleti lélek európai kultúrába oltott fájdalmi virárganak ki, egy borús és mégis derűs lélek álmai, amelyekre Goldmark Károlynak annál is inkább szüksége volt, mert kevés embert ismert a modern művészettörténelem, aki anynyi viszontagságon, megpróbáltatáson és megalázó nyomorúságon ment volna keresztül, mint éppen ő.

Ifjúsága bizonytalan, irreális, szélsőségek felé hajló, mint a szegény és talajtalan zsidó proletároké rendszerint. A zsidóságából és szegénységéből eredő kettős nyomorúságot azonban hihetetlen akaratával, szorgalommal igyekszik rekompenzálni. Néhány jósziú keresztény ember pártfogásával Sopronban hegedülni tanul, majd amikor bátyja Bécsbe megy orvostanhallgatónak, ő is Bécsbe kerül. Bátyjánál teljesít cse-

ledi szolgálatokat, de ennek fejében ismét hegedülni tanulhat. Zeneelméletéről, hangszereléséről, zeneszerzéstárolról halvány fogalma sincs ebben az időben. Amikor bátyja a 48-as bécsi forradalmi mozgalmakba kerül s utána kénytelen Amerikába vándorolni: a legszörnyűbb nyomor napjai következnek Goldmark Károlyra.

Magyarországra jön újra és kis vidéki színtársulatok zenekarában küzdi végig ifjúságának legszebb éveit, majd ismét Bécsbe megy, ahol uborkán és krumpplin él. Szervezete annyira leromlik, hogy kórházba kerül. Talán minden más néfia az ő helyében feladta volna konok akaratát, lemondott volna az érvényesülés földi világságairól. Ő azonban Ahasvérus bolygó és konok szelleme izzit tovább: az a bizonyos fájo tövis, mely nem enged pihenést: az a gyötrelme, mely gyöngyházat izaszt ki a tengeri kagyló testéből. Miután mindenki és minden legyőzni akarja: a győzelem akarata hajszolja előre. Tanul, minden megaláztatáson keresztül is egyre tanul és komponál.

Harcilót éves már, amikor megírja első zenekari nyitányát: a „Sakuntalá-t”. És ime csoda történik: a finom izlésű bécsi zenei kultúrkörök figyelme ráterelődik. Ezután egyre-másra írja meg zenekari műveit, vonósnégyeseit és zongorahangversenyeket. Ezek a zenekari művek lassan-lassan elismerést szereznek számára, de még mindig nem olyan elismerést, amely pályáját magas ivbe lendítené. Még mindig a megalkuvások és megaláztatások utját járja. Látnia kell, hogy közepes senkik miként kerülnek elébe, csak azért, mert értik a módját a kapcsolatok szerzésének, a csordasztón kiaknázásának, mert összeköttetések előnyösebbeknek bizonyulnak a kiváló tehetségek és a zenik büszke és konok egyedülállásának.

Végre azonban felderül az 1875-ik év, mely Goldmark számára is megallozza az első és immár döntő jelentőségű sikert. Számos visszautasítás, kifogás, becsümlő kritika, finnyáskodó szempontok aláhangsúlyozása után, a bécsi operában színtre kerül a „Sába királynője”: az az opera, mely egymagában elegendő annak bizonyítására, hogy Goldmark Károly mennyire ösztönösen zsidó művész volt. Bár felépítésében, hangszerelésében ez az opera a legfinomabb és lemodernőbb operák egyike: dallamvezetése, melódiáinak színezete és érzésvilágának belső tartalma teljesen keleti és a zsidó büszkeség, érzékiség, erő és hatalmasság megszólaltatója. Zsidó, anélkül, hogy tradicionális volna. Zsidó, anélkül, hogy feladná a modern európaiasságot s a modern zenei követelményeket. Csupa hangulat, csupa szín, csupa változatosság és színpadi effektusokban bővelkedő. Sikere nemcsak Bécsben, de a világ összes nagy operaszínpadain osztatlan és művésztörténelmi jelentőségű volt.

A diadal harmónikusá tette Goldmark Károly eledőg lihegő, önmagával és az egész világgal hareban álló egyéniségét. Most már van ideje megismerni a mosoly mögött s tragikus küzdelmek után az idillek futó, illanó boldogságát. Merlin és a Berlingheni Götz című ope-

rái után, melyek nem tartoznak legszerencsésebb alkotásai közé, megírja Házi-tücsök és Téli rege című operáit is, melyekben a benső meghittség, a báj, a szinte tündéri álomlátások szövevénye, a csapongó, szeszélyes fantázia olyan gazdagsággal váltakozik, mint Shakespeare Szentivánéji álmában. Ezekben az operákban már végleg szakít a wagneri romantizmussal; önálló, egyéni utakon jár s a zsidó sziv, a zsidó lélek minden mélységét és gazdagságát hozza felszínre. Most már a hir horizontján áll, jólét és elismerés veszi körül. Jóval túl van a férfikor delén, amikor ezek a sikerek rámosolyognak. A tudásért nagy árat fizetett, sokkal nagyobb, mint akár Wagner Richard, akár pedig korának többi muzsikuskiválóságai.

De ennek a nagy árnak fejében érett és derűs öregség pompája veszi körül életét: az ormkok nyugalma, melyek leglühösebben, de egyben legtisztábban verik vissza a napfény sugarait. Nyolcvanöt éves korában, 1915-ben hal meg Bécsben s a halál is ugyiszólván munka

közben éri.

1830 május 18-án született Goldmark Károly s így pár nap múlva a zenei és kultúrvilág emlékezése centennáris ünnepegekben gyújtja ki műve felett a mesze világlo fárosok tüzet. Erdély zsidóságának is kötelessége, hogy megemlékezzék erről a nagy zsidó művésztől, aki a mai kort jóval megelőzőleg tett hitet művészetében zsidósága mellett, — főleg azzal, hogy minden forradalmisága és minden modernsége ellene sem tagadta, sőt egyenesen műveiben reprezentálta zsidóságát. A kor, amelyben élt, az emancipáció kora volt, amely kedvezett a mimikriának, kedvezett annak az elvitathatatlanul káros zsidó tulajdonságnak, amely bizonyos látszatokért feladja az emberi méltóság követelményeit. A Sába királynője minden másnál beszédesebb dokumentuma annak, hogy Goldmark Károly győzedelmeskedett minden külső hatáson s akkor lendült fel a legmagasabb művészeti horizontra, amikor önmagából: fajiságának mélysegeiből merített.

A Zsidó Nemzeti Szövetség kulturális bizottsága egyébként elhatározta, hogy május végén, vagy június elején nagy szabású emlékünnepelelen fogja megünnepelni a nagy zsidó zeneszerző születésének centennáriumát.

SELECT MOZGÓ

Jön: DOUGLAS FAIRBANKS közkedvelt művész legújabb szenzációs alkotása:

A VASÁLARC

Párisban nagy ünneplésekben részesítették a Palesztinából hazatért Emil Ludwigit

Páris, május 7. Közölte az Uj Kelet, hogy Emil Ludwig, a világhírű zsidó származású író, Palesztinában volt, honnan nemrég visszatért. Utközben kiszállott Párisban, ahol a legelőkelőbb politikai és művészi körök valószággal ünnepelték. Emil Ludwig vendége volt Mme Claire Bois de Jouvenel szalonjának. A szalonban Emil Ludwig tiszteletére megjelent M. Marraud közoktatásügyi miniszter, M. Gerard író, Berthelot és számos francia kitűnőség. A vendégek megállapodtak, hogy Lindberg, a világhírű repülő Párisba való megérkezése óta, Emil Ludwig volt az első idegen, akit kivételes lelkesedéssel fogadtak. A német követ v. Hoesch, állandóan mellette van. Emil Ludwig különösen azzal nyerte meg a franciák vendégszeretetét, mert Napoleonról írott könyvében megmutatta, hogyan lehet egy népről teljes tárgyilagossággal írni.

Emil Ludwig fiatal és szép férfi, nézése szelid és elmélyült. Arcán néhány vonás fut végig, amely arra enged következtetni, hogy ez az ember rendkívül sokat szenvedett.

A háziasszony megkérdi tőle: — Nem kíván aktív politikát folytatni?

— Aktív politikát? Ez azt jelentené, hogy választassam meg magam képviselőnek. En azonban könyveim elterjedtsége után itélve, úgy vélem, hogy papírosról jobban tudok beszélni és bizonyára eredményesebben is, mint szószékről. Szeretnék megmaradni egyszerű és igazságos történésznek. A dokumentumoknak valóságos szerelmese vagyok. A valóságnak óriási vonzereje van és én azt mondom, hogy nincs semmi szükség szédíteni és kendőzni a valóságot. Nagy örömmre szolgál, hogy a franciáknak megmutathattam, ki volt Bismarck. A franciák azt hitték, hogy ez az államférfiu az erőszak prototipusa volt, aki félhomályban élt. Most már úgy ismerik Bismarckot, mint amilyen valójában volt. Nem akartam regényes biográfiákat írni, amelyben a szerző összekeveri a költészetet az igazsággal. — Hogyan vélekedik Andree Mauroisról?

— Barátom, Andree Maurois, soha még nem közölt egy biográfiai regényt, ő is lépésről-lépésre követi az igazságot. Amikor Disraeliről írt, ugyanolyan módszerrel járt el, mint én Bismarckról írott könyvemben. Közöttem és közte egy különbség van: az, hogy

ő roppant talentumos. — Látom, Ön hódol írónknak. Vajon hisz-e Ön egy francia-német intellektuális és később politikai közeledésben?

— Ennek a gondolatnak meggyőződésem hiva vagyok. És pedig nem tegnapról. Az imperialisztá politikának mindig ellensége voltam és pedig jóval a háboru előtt.

— Fenn fog állani a német köztársaság?

— Ez már nem is kérdés. A mi köztársaságunk már túl van a gyermekperióduson. Tulélte a fiatalkori betegségeket, ma már azonban egészséges és fejlődni fog. Ma már nincs párt Németországban, beleértve a legszélsőbb jobboldalt, amely komolyan kívánna a monarchia visszatérését. A trónra nincs is pretenszus.

— De itt a császár!

— Engedje meg, hogy erről a kérdérről hallgassak. Mindent megírtam, a mit róla gondolok.

— És itt vannak a császári hercegek, akik a birodalomban élnek. Ön jól tudja, hogy a francia köztársaság az uralkodó családok tagjait kizavarta az országból.

— Akkor ezzel a hercegeket tulságosan is megbecsülték. Nálunk ez fölösleges lenne. Tovább megyek: a köztársaságnak más okból is fenn kell maradnia, főleg azért, mert ugyiszólván minden vérontás nélkül, a németek egységes hozzájárulásával jött létre. Ma borzalmas polgárháboru kellene a köztársaság összeomlásához és nem hiszem, hogy akadna ember, aki ennek a felelősségét magára vállalna.

— Mi a véleménye Hindenburgról? — En Hindenburg ellen szavaztam, de ha holnap kellene szavaznom, habozás nélkül részavaznék. Bölcsnek és lojálisnak bizonyult. Köztársaságunk erejének egyik oka az ő személyében rejlik. Engedje meg, hogy jósoljak: Ha Hindenburg akarja, akkor élete végéig a birodalom elnöke maradhat. Mert mindazok, akik ellene szavaztak, most már őt kívánják.

Mialatt ez a beszélgetés folyik, könyveket hoznak Emil Ludwighoz, hogy lássa el kézjegyével. Valaki megkérdezi tőle: „Kit tart legalkalmasabbnak arra, hogy az Ön életrajzát megírja?” Emil Ludwig elfogultan mosolyog és azt mondja, hogy erről még van idő gondolkozni.

Buziás gyógyfürdő (Román Nauheim)

páratlan szénsavas radioactív sós-vasas forrásvizekkel.

Biztos gyógyhatás szervi, elhízásos, érelmeszesedéses szív és vérkeringési zavaroknál. Vesebaj, vérszegénység, izomcsusz, hólyagurut és kimerülésses idegesség esetén.

Női betegség, a változásos zavarok, fertőző betegségek, mérgezések nyomán fellépett idegbajok (Tabes etc.) eseteiben a legjobb eredménnyel.

Természetes szénsavas sós-vasas fürdők, ivókurák, szakszerű orvosi kezelés, kiténő konyha, elsőrendű szállodák, diétás penziók mérsékelt árrakkal.

Uj modern uszoda, napfényes stranddal
Fürdőidény május hó 15-től október 1-ig

Prospektust, felvilágosítást szívesen küld

Muschong Buziási Gyógyfürdő R. T.
Fürdőigazgatóság BUZIÁS Bánt.

Volt Ön már

Prof.

BENAROLLY Beynél?

ha nem, nyg okvetlen keresse fel. Megtudja multját, jelenét és jövőjét. Fogad lakásán Strada Memorandului (volt Unio-utca) 12. szám.

A b

Dumitrescu
dán a mási
öt száz para
nai templom
után — az
hat

A főüg b

Sighetul-Mar
május 7. (Az Uj
katársától.) Az
véleménye a bor
mények hatása a
állapítható, hogy
mulasztást követ
háltak el annyira
Danilo, a jasiit a
küldötte már he
és bujtogatja a
az ürüggyel járt
hogy az Astra r
adásokat rendez
levele volt Már
sától is, de a
alatt a legféltel
pagandát üzte.

A hatóságok a
okvetlenül tu
gven Danilo t
mit sem tette
megakadál

és így került sor
antiszemita terr
De nemcsak az
müködésének i
után már megk
atrocitások, se
lom kellő erély
gondolt a csend
megerősítését k
hattak szabadon
az antiszemita
este végre a bor
magát arra, ho

Ion Dumitrescu
aki Beszarabi
aki egyik főke
események

A görögkeleti
örparancsnoksá
örizetbe, amell
esendőröket, ho
másik papot és
tartóztassák le
azonban a cseu
natosítani, mer
sem a pap, se
tőzkodott ottho

Ma hajnalban
akik ismeretl
elbarrikádro
nai görögkelt

Sfetea csendör
geti szárnypar
és vizsgálat er
a borsai csend
vonult, hogy l
diakvezér letar

Sfetea csend
a parasztokat,
és a diakvezér
felelték, hogy
és nem fogják
és a diákok le
kapitány utat
esendőrörmest
A parasztoak a
léptek fel, ho
vonulni. A cse
mesterrel kör
formális tárgy
lomban lévő
között.

A paraszto
voltak hajla
a diákok, de
tartóztatásb
kész is
különbén erős
tani.
A templom

A borsai antiszemita terror második felvonása

Dumitrescu lelkészt kedden este letartóztatták, szerdán a másik lelkész és az antiszemita diákvezér ötszáz paraszttal elbarrikádozták magukat a polyanai templomban. A hatóságokkal való tárgyalások után — az antiszemita terroristák győztek, akiknek a hatóságok kiadták a letartóztatott Dumitrescut

A főügyész letartóztatta a diákvezért, aki azonban meglagadta az engedelmességet

Sighetul-Marmatiei-Mármarosziget, május 7. (Az Új Kelet kiküldött munkatársától.) Az egész ország zsidó közvéleménye a borzalmas mármarosai események hatása alatt áll. Ma már megállapítható, hogy a hatóságok büntetés nélküli követek el és ezért fajulhattak el annyira a dolgok. Constantin Danilo, a jassii antiszemita centrum ki küldötte már hetek óta járja a vidéket és bujtogatja a lakosságot. Danilo azzal az ürüggyel járta be Mármaros megyét, hogy az Astra megbízásából kulturelőadásokat rendez, ezen a címen ajánlólevele volt Mármaros megye prefektusától is, de a kulturelőadások örve alatt a legféltelenebb antiszemita-propagandát űzte.

A hatóságok azonban, amelyeknek okvetlenül tudomásuk kellett legyen Danilo tevékenységéről, semmit sem tettek a féktelen izgatás megakadályozása érdekében

és így került sor vasárnap és hétfőn az antiszemita terror nyílt kirombanására. De nemcsak az antiszemita diákvezér működésének ideje alatt, hanem miután már megkezdődtek a különböző atrocitások, sem lépett fel a karhatalom kellő eréllyel, még csak arra sem gondolt a csendőrség, hogy a létszám megerősítését kérje. Így garázdálkodhattak szabadon két napon keresztül az antiszemita vezérek, míg tegnap este végre a borsai csendőrség rászánta magát arra, hogy

Ion Dumitrescu görögkeleti lelkészt, aki Beszaréből került Borsára és aki egyik főkolomposa volt a borsai események, őrizetbe vegye.

A görögkeleti lelkészt a szigeti csendőrpáncsnoksg utasítására vették őrizetbe, amely arra is utasította a csendőröket, hogy Berinde Andreit, a másik papot és Constantin Danilót is tartóztassák le. Ezt a letartóztatást azonban a csendőrség nem tudta foganatosítani, mert az éjszakai órákban sem a pap, sem a diákvezér nem tartózkodott otthon.

Ma hajnalban a pap és a diákvezér, akik ismeretlen helyen töltötték az éjszakát, mintegy ötszáz paraszttal elbarrikádozták magukat a polyanai görögkeleti templom hajójában és udvarán.

Sfetea csendőrkapitány, mármaroszigeti szárnyparancsnok, aki a nyomozás és vizsgálat érdekében Borsára utazott, a borsai csendőrrslel a templom elé vonult, hogy foganatosítsa a pap és a diákvezér letartóztatását.

Sfetea csendőrkapitány felszólította a parasztokat, hogy adják ki a papot és a diákvezért, mire a parasztoak azzal feleltek, hogy élve nem adják ki őket és nem fogják eltűnni, hogy papjukat és a diákok letartóztassák. A csendőrkapitány utasítására ezután a borsai csendőrrmester bement a templomba. A parasztoak azonban olyan fenyegetően léptek fel, hogy kénytelen volt visszavonulni. A csendőrkapitány erre az őrmesterrel körülvette a templomot és formális tárgyalás indult meg a templomban lévő parasztoak és a csendőrök között.

A parasztoak nemesak hogy nem voltak hajlandók kiadni a papot és a diákok, de követelték, hogy a letartóztatásban lévő Dumitrescu lelkészt is boesássák szabadon, különben erőszakkal fogják kiszabadítani.

A templomban elbarrikádozott pa-

rasztoak a délelőtti órákban félverték a templom összes harangjait, mire a környékből százával csődültek össze a parasztoak. Borsán, amikor e sorok íródnak, a karhatalmat még mindig mindössze 14 csendőr reprezentálja, erősitésnek hire-hamva sinesen

és a 14 csendőr nem bír a templomban lévő parasztoak százaival.

A hatóságok passzivitása miatt valószínűs pánik uralkodik a borsai zsidóság körében. A zsidók asszonyaikat és gyermekeiket elmenekítették, a férfiak azonban otthon maradtak és az utcákon

es csoportosan állva, várják a fejleményeket.

Sfetea csendőrkapitány a déli órákban telefonon tett jelentést Mármaroszigetre a vármegyei prefektusnak és utasításokat kért tőle. Míg a csendőrkapitány telefonált, Berindei kiment a templom udvarára és lázító beszédet intézett a parasztoak táborához.

— Öljétek meg a zsidókat, — kiáltotta — házaikat pedig gyujtsátok fel. Ne féljétek senkitől és semmitől sem, egy hajatok szála sem fog meggömbölni, Cuza és hívei jönnek majd ide segítségetekre.

A hatóságok megretírnak és Dumitrescu lelkészt szabadonbocsájtják

Lapzártaker telefonálja az Új Kelet Borsára kiküldött munkatársa: Juga prefektus autón négy óraker érkezett meg Borsára és a főügyész, valamint a mármaroszigeti helyőrség parancsnokának kíséretében kiment a Borsától hat kilométerre lévő polyanai templomhoz. A templom udvarát eddig mintegy ezer paraszt töltötte már meg, akiknek a prefektus hosszú beszédet mondott, igyekezett a lelkükre hatni, beszélt a rendről, az állam magasabb érdekeiről és beszédének végén felszólította a parasztokat, hogy a papot és a diákvezért adják át a hatóságoknak, ők pedig oszoljanak rendben széjjel.

Három órán keresztül szónokoltak a hatóságok képviselői, a parasztoak azonban nem hallgattak a prefektusra, sem a hatóságok többi képviselőire, akik hasonló felhívással fordultak a tömeghez. A diákvezér bujtogatására kijelentették, hogy

addig egy tapodtat sem mozdulnak, amíg Dumitrescut, a letartóztatott görögkeleti lelkészt szabadon nem bocsájtják és hozzájuk nem hozzák.

A diákvezér kijelentette, hogy ha kell, erőszakkal fognak ellentállni a karhatalomnak. A hatóságok teljesen tehetetlenül álltak szemben a tömeggel. Rendkívül szomorú jelenetek következtek ezután, amire aligha volt példa Mármaros közigazgatási életében. A hatóságok szegényszemre kénytelenek voltak megretírnéni.

A főügyész Danilo diákvezér vállára tette a kezét és kijelentette, hogy le van tartóztatva és felszólította, hogy kövesse. A diákvezér azonban nem tett eleget a felszólításnak, a főügyész egyedül indult el, a letartóztatott diákvezér háborítatlanul uszított tovább.

Kellő karhatalom hiányában a hatóságoknak ezt a szegényletes megretírlését egy újabb követte. Hogy ma éjszakára a falu nyugalmát biztosítani tudják,

szabadonbocsájtották a letartóztatott Dumitrescu lelkészt és átadták társainak.

Cuzista diákok helyett kilenc zsidó fiatalembert tartóztattak le Târgu-Frumosban

Bucuresti-Bukarest, május 7. Míg Mármarosban a hatóságok odáig sem jutottak el, hogy a borsai zsidók biztonságát megvédelmezzék, addig Târgu-Frumosban már a szankcióknál tartunk. Azonban, hogy tévedés ne essék, — nem a cuzista terroristák ellen történtek meg a szankciók. Mint a jelentésből kiderül, a verekedést provokáló cuzista diákok helyett — kilenc zsidó fiatalembert tartóztattak le.

Hogy a „történelmi” esettel kapcsolatban senki kétséget ne táplálhasson, alább adjuk a hivatalos jelentést:

A románii választásról hazatérő Cuza-

A telefonbejelentés vétele után Juga mármarosmegyei prefektus, Chindris dr. törvényszéki főügyész kíséretében autón Borsára utaztak. Lapzártáig nem érkezett jelentés arról, hogy a csendőrségnek sikerült-e a görögkatholikus pap és a diákvezér szervezett ellenállását megtörni.

Jellemző, hogy bár az atrocitások vasárnap óta szakadatlanul tartanak, sem a kolozsvári tartományi igazgatóság, sem a bukaresti ma, szerda estig nem kapott hivatalos értesítést a mármarosai eseményekről. A kolozsvári tartományi igazgatóság a felsővisói zsidó hitközség táviratából értesült az eseményekről és e távirat vétele után lépett érintkezésbe a mármarosai hatóságokkal. Ugyan- csak táviratot kapott a felsővisói zsidó hitközségtől Lázár Illés dr., mármarosai képviselő, aki a távirattal nyomban felkereste Vaida belügyminisztert.

A belügyminiszter a legnagyobb csodálkozással olvasta a táviratot és kijelentette a képviselőnek, hogy a mármarosai hatóságok részéről eddig egyetlen szóval sem tudták a minisztériumot.

A belügyminiszter megígérte, hogy sürgősen bevezeti a vizsgálatot.

Dr. Fischer József képviselő, a felsővisói hitközség szintén táviratilag kért fel intervencióra, ma eljárt a tartományi igazgatóságnál és hosszú táviratban kérte fel a prefektust a sürgős intézkedésekre, holnap pedig Bukarest-be utazik, hogy a belügyminiszterrel intervenáljon az ügyben.

Újabb értesülésünk szerint hétfőn hajnalban, mielőtt még a zsidók fürdését megrendezték, a két pap és az antiszemita diákvezér egy Borsá melletti fürdősztelepen erőszakkal behatoltak Katz Ábrahám házába. Az öreg Katz Ábrahámot elverték, leányának haját kitépték és véresre verték, majd a fiát kényszerítették arra, hogy ruhástól ugorjon be a ház mellett folyó patakba.

A forrongó kedélyeket természetesen a hatóságoknak ez az aktusa sem nyugtatta meg, a borsai zsidóság egyáltalában nem hajította nyugodtan álomra a fejét. Azt rebesgetik, hogy nagyobb karhatalom fog Borsára érkezni, de senki sem tud biztosat...

híve véres verekedést rendeztek. A helyi hatóságoknak a belügyminiszterhez felterjesztett jelentése szerint a verekedést a diákság provokálta. A belügyminiszter utasítására a jassii ügyészség nagy eréllyel fogott neki az ügy kivizsgálásának. A helyszínen számos kihallgatást eszközöltek és ezek alapján kilenc, a verekedésben résztvevő zsidó fiatalembert beszállítottak a jassii ügyészség fogházába a corpus delictikével együtt. Ma folytatják a tényállás kiderítéséhez szükséges további kihallgatásokat.

A kamara mai ülésén validálták Cuza mandátumát

Bucuresti-Bukarest, május 7. A kamara mai ülésén napirend előtt Nicifor Graur képviselő, Voicu Nitescu igazságügyminisztert támadta, azért a nyilatkozatáért, hogy a semmitőszéknél elrendelt vizsgálat negatív eredménnyel végződött. Graur kijelentette, hogy az igazságügyminiszter kijelentései nem felelnek meg a valóságnak és új vizsgálatot sürgetett. Graur képviselő ezután

Mirto közlekedésügyi minisztert kérte arra, hogy sürgősen vegye revízió alá a vasut tarifális politikáját.

Roznovan szocialista képviselő interpellált ezután a bukovinai munkanélküliség ügyében.

Ezután Ceausoglu lupista képviselő bejelent, hogy a központi nyugdíjpénztár egyes erdélyi tisztviselőknek óriási nyugdíjakat nyújt.

Áttérnek a napirendre, amelyen az építkezési törvényjavaslat szerepel. Végül Hatiegan kamarai alelnök sorra bejelenti a május 4-iki pótválasztások eredményét, amelyek mindegyikét a kamara hozzászólás nélkül validálja. A többség nagy tapsal fogadja a bejelentéseket, a taps csak akkor halkul el, amikor Hatiegan bejelenti, hogy Roman-megyeében Cuzat választották meg képviselővé.

Lucian szocialista képviselő ironikusan kiáltja a többség felé:

— Na lesz most Önöknek haddelhadd! Lázár Illés: Ugyan, dehogyan, az a vén trottili fog zavart csinálni? Bennünket csak mulattatni fog az a hetven éves aggastyán.

BARHOL MEGJELENT KÖNYVET MEGKAPHAT AZ ÚJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁBAN.

Már csak 12 nap van május 20-ig az „ALBINA BANC” által garantált zsidó Kórház sorsjegyek húzásának napjáig! Nemcsak a nyeményeket, hanem a húzás napját is garantálja az „ALBINA” 100 leiert 2.700 000 lei, közötté az 1.000.000 leies főnyereményre lehet nyerési esélye!

e habozzék, vegye meg sorsjegyét

Sorsjegy kapható: fodrász termekben, tözsdékben és minden nyílt üzletben, piaci árusoknál, valamint a Központi sorsjegyirodánál Piata Unirii 20, ahonnan vidéki rendelések utánvétellel is eszközölhetnek.

A húzás eredménye napilapokban közhírré lesz téve és külön nyereménylista is lesz kiadva.

kán született Goldmark nap múlva a zenei és képzése centennáris ünneplésére kiadja műve felett a oroszok tüzet. Erdély kötelessége, hogy meg a nagy zsidó művészetét jóval megelőzőleg zében zsidósága mellett, hogy minden forradalmi modernisége ellen, sőt egyenesen műveit a zsidóságot. A kor, az emancipáció kora vezett a mimikrinek, az elvitathatatlanul kánságnak, amely bizodaladja az emberi mélyeit. A Sába király, nál beszédesebb dokum hogy Goldmark Káskedett minden külső lendült fel a legmagahorizontra, amikor önának mélységeiből me-

zeti Szövetség kulturként elhatározta, hogygy június elején nagyepélyen fogja meg a zsidó zeneszerző szüariumát.

SÁLARC

sekben
ól hazatért

amos.
hódol iróinknak. Vajgy francia-német intelb politikai közlede-

adolatnak meggyőződé. És pedig nem tegnapsta politikának mindig és pedig jóval a hábo-

ani a német köztársas-

is kérdés. A mi köztul van a gyermekte a fiatalok betegazonban egészséges és már nincs párt Néleortve a legszélsőbbkomolyan kívánna aérését. A trónra nincs

szár!
hogy erről a kérdésfindent megírtam, a

k és császári hercegekban élnek. Ön jól tud a köztársaság az uraljait kizavarta az or-

a hercegeket tulságoék. Naglunk ez fölőbb helyen a köztársaságól is fenn kell maradert ugyszólván miatül, a németek egysval jött létre. Ma borbru kellene a köztársasaság és nem hia ember, aki ennek a ra vállalna.

ye Hindenburgról?urg ellen szavaztam,zene szavaznom, haboznak. Bölcsnek és lo.

Köztársaságunk ereaz ő személyében rej.

hogy jósoljak: Ha a. akkor élete végéigke maradhat. Mertlene szavaztak, most

zelgetés folyik, könynil Ludwighoz, hogyel. Valaki megkérdezi galkalmasabbnak arletrajzat megírja.

gultán mosolyog ésy erről meg van idő

vetlen keresse fel.
jelenét és jövő-
án Strada Memo-
io-utca) 12. szám.

Gandhi letartóztatása teljesen lángba borította Indiát

Válságosra fordult az angolok számára az indiai helyzet

A nagy indiai városokban szinte óráról-óra indulnak véres rohamra a hindu önkéntesek az angol csapatok ellen. Néma tüntetések Gandhi börtöne előtt.

London, május 7. Bombayi jelentések szerint Indiában a helyzet újra rendkívül válságosra fordult. Az önkéntesek mindenütt ellenállásra bírják a hindu tömegeket. Delhiben kihirdették az ostromállapotot. Jalalpurból is újabb összeütközések híre érkezik. A tömegtüntetők soraiba rendőrségi páncélszökevények gázoltak bele. A sebesültek száma meghaladja a százötvenet. A kormányzat parancsot adott a forradalmi jellegű megmozdulások vérfújtatására, de a fanatikus tömegek ezzel láthatólag keveset törődnek s tovább folytatják a rendőrség és katonaság elleni attackokat.

Poonában 3000 szövőgyári munkás felgyújtott egy textilgyárat

London, május 7. A lapok indiai tudósítói a zavargások kiújulásáról és véres összeütközésekről számolnak be. Delhiben tömegtüntetés volt, melynek során a nacionalista önkéntesek nagyobb csoportja ostromot intézett a rendőralam ellen. A tömeget sortűzzel kergették szét. Delhi külvárosában a hinduk egy rendőrszövetség gépkocsijából kiemelték, súlyosan bántalmazták és autóját összeförték. Egy másik csoport katonai csapatokkal tüzött össze.

Kalkuttában a zavargók ellettek a központi pályaudvart és a vonatok indítását akadályozták. A karhatalom itt is tüzelni volt kénytelen.

A kórházba szállított sebesültek száma meghaladja a huszat. A pályaudvar környékét gépfegyverekkel zárták el, melyekből időnként riasztó szalvékat adnak le. Az európaiak elleni gyűlölet sorozatos incidensekben robban ki. Ma több mint nyolcvan erszakoskodót tartóztattak le. A karhatalom megerősítésére 400 európai önkéntes jelentkezett szolgálatra. Poonában, melynek börtönében Gandhi internáltak, 3000 szövőmunkás vonult fel egyik szövőgyár elé. A tömeg erőszakkal be akart hatolni a gyár helyiségeibe, de ebben a szándékában erős katonai őrzőerők megakadályozták.

A zavargók erre felgyújtották az üzemet.

A poonai börtön előtt állandóan egész sereg hindu önkéntes tanyázik. Szakadatlan a tolongás. A nacionalista hívők legtöbbször szótlanul vonul el az épület elé, hogy helyüket másnak adják át, de sokan vannak olyanok is, akik fájdalmas kiáltásokban törnek ki a vezér internálása miatt. Poonában a helyőrség két nap óta állandó riadószóltatásban van. Gandhi ma a börtönben újabb hivatalos orvosi vizsgálatnak vetették alá, amelyet három magasrangú orvos végzett. Egyhangú véleményük, hogy a nacionalista vezér egészsége kitünően állapotban van. Abbas Ibn Ali, akit Gandhi utódjával kijelölt, ma megérkezett Navsariba. Peshavar paeifikálása folyik.

Szerte a világon tüntetnek a hinduk

London, május 7. Newyorkból jelentik, hogy Panama Cityben az indiai kolónia Gandhi internálása miatt szintén megtartotta a vallásos szünnapot. Pokvárosi jelentés szerint a hinduk Délamerikában is szünnapot tartottak a nacionalista vezér letartóztatása elleni tiltakozásul.

Delhiben a kormányzat betiltotta a nyilvános felvonulásokat és gyűléseket. Az utcákon állandóan katonai őrzőerők cirkálnak és öt embertől többnek csoportosulása esetén már közbelépnek.

Kalkuttától keletre a terroristák telefon- és táviróösszeköttetéseket romboltak szét és a vasutak forgalmában igyekeznek bajokat felidézni.

Három merényletet a vonatok ellen a vasuti személyzet ébersége elhárított.

Howrahban, Kalkutta elővárosában a rendőrség a vonatok indítását akadályozó tömeg közé lőtt, de az önkéntesek ekkor sem vonultak el a pályatestéről. Fenyegető tulerejük miatt a karhatalom visszavonulni volt kénytelen s emiatt a vonatok forgalma félnapot szünetelt. Eddig még nem érkezett jelentés arról, hogy a közlekedés a vonalon újra megindult volna.

Bombayban a szövőgyár ellen intézett támadás előtt újabb nagygyűlés volt.

Lengyelország stabilizációs biztosa nagy reményeket fűz Románia gazdasági fejlődéséhez

Charles Devey érdekes nyilatkozata a román gazdasági élet aktuális problémáiról

Bucuresti-Bukarest, május 7. (Az Új Kelet tudósítójától.) Charles Devey, az Egyesült Államok volt pénzügyi államtitkára és Lengyelország stabilizációs biztosa tegnap este, az Athene Palaceban lévő lakásában fogadta a bukaresti sajtó képviselőit. Romániában szerzett élményeiről, tapasztalatairól az alábbiakat mondotta Charles Devey:

— Egy év telt el azóta, amikor legutóbb jártam Bukarestben és nagy örömmel konstatáltam azt a látható fejlődést, amelyen az eltelt év alatt az ország keresztülment. Ez a fejlődés egyrészt technikai természetű és az állam költségvetését, valamint pénzügyi problémáit érinti, másrészt pedig lépten-nyomon szembe ütözik a figyelőnek. Lényeges javulást állapítottam meg az államháztartás helyzetében és az az impresszió, hogy ez a körülmény magával fogja hozni az életfeltételek színvonalának emelkedését is.

— Számos emberrel találkoztam, akik rosszslásuknak adtak kifejezést, hogy a stabilizáció után nem investáltak elég idegen tőkét az országba. Véleményem szerint ez az utóbbi hónapokban az egész világ pénzpiacán, de különösen az amerikai pénzpiacán mutatkozó feltételeknek tudható be. Az 1928-as év utolsó periódusát és az 1929 évet teljes egészében a newyorki tőzsdén uralkodó páratlanul erőteljes spekuláció jellemzi. Ez természetesen magához vonta és felhasználta az összes pénzfelőleget és az összes lapokat, amelyek normális körülmények között investálásokra folynak, oly mértékben, hogy a newyorki piacon a kamatok kurzusa 20 százalékra emelkedett s a külföldi investálásokra semmi sem maradt. A részvények árfolyamának esésétől kezdve, a pénzpiac egy reorganizációs periódust élt át és a kamatok újra elérték a normális színvonalat. A piacok most a Joung tervezet kölcsönére készülődnek és annak lebonyolítása után a közönség a külföldi beruházások felé fogja fordítani figyelmét. A stabilizáció s a Romániában észlelhető fejlődés különösképen vonzani fogja a külföldi investíciókat.

— Legutóbbi látogatásom alkalmával megtekinttem a resicai fémipari üzemet és a konstancai kikötőt. A resicai üzemekre büszke lehetne bármelyik állam és véleményem szerint ez az üzemi jelentős szerepet visz az ország általános fejlődésében.

— A konstancai kikötő két szempontból bír nagy jelentőséggel. Eltekintve attól, hogy elsőrangú kikötői könnyítéseket nyújt, a konstancai kikötő a Fekete Tenger és az Északi tenger közötti transzkontinentális vonal déli végállomását képezi. Ez a vonal, amely a legközelebb s a legcélszerűbb utat képezi Európán keresztül, nagy tranzitorgalmat fog fejleszteni Közép-Európa és Kelet gazdasági fejlődésének mértékében. Ez a kereskedelmi fejlődés magával fogja hozni a szállítási torgalom fellendülését.

— A kedvező téli időjárás igen jó hatással volt, az idei termésre és különösen minden jel arra mutat, hogy az

idei buzatermés lehetővé fogja tenni egy termékeny export beindítását. Általánosságban az a véleményem, hogy a román gazdasági feltételek egészséges alapon nyugszanak. Természetes, rövid időn belül nem várható lényeges fellendülés, de egészséges tervekkel és alapos munkával egész bizonyos, hogy az elkövetkező években pozitív eredményeket sikerül elérni.

Egy újabb külföldi kölcsön nehézségeivel kapcsolatosan Charles Devey a következőket mondotta:

— Az agrárállamoknak kétségtelenül szükségük van a külföldi tőke beruházására, hogy ezáltal meggyorsítsák gazdasági fejlődésüknek tempóját. Külföldi kölcsönökhöz csak abban az

A tömeg angolelleses plakátokat hordozott körül a város főbb utóvonalain,

de ekkor még a karhatalomnak nem kellett beavatkoznia, mert a rendbontó akciók később kezdődtek. A nagygyűlés résztvevőinek számát közel százezerre teszik.

Az angoloknak felelniük kell

A hindu Riyasat című lap személyes nyeket közöl Gandhinak Lord Irwin alkirályhoz intézett második, de el nem küldött leveléből, melyben a nacionalista vezér tiltakozik a hatóságoknak az önkéntesekkel szemben tanúsított brutális bánásmódja miatt. Gandhi hangoztatja, hogy az angolok Indiában nem értették meg történelmi feladatukat s emiatt egykor a történelem ítélszéke és a hindu nép előtt kell felelniök.

Vornic szer...

Dr. te...

Dobrescu

Bucuresti-Bukarest, május 7. A román gazdasági élet aktuális problémáiról...

Amikor Dobrescu...

Dobrescu néha...

Ezután Dobrescu...

A spanyol kormány kiutasította Madrid területéről Unamunot

Helyreállott a rend Madridban. Csökkentik a spanyol haderő létszámát Marokkóban

Madrid, május 7. A belügyminisztérium sajtóközlése szerint a fővárosban a rend helyreállott.

Zavargások kezdődtek Salamancában és Valenciában, de a karhatalom helyreállította a rendet. A diákság mindkét egyetemi városban egy napos tiltakozó

sztrájkot rendez.

Madrid, május 7. A spanyol kormány elhatározta, hogy Spanyol-Marokkóban a haderő létszámát ötezer főnyi katonasággal csökkentik és a jövőben a rendtartó csapatokba bemszűlött önkénteseket is soroztatni fog.

„Jobb dolog szegény halásznak lenni, mint országot kormányozni“....

Macdonald elismeréssel emlékezett meg V. György király emberi érdemeiről. — A munkáspárt vereséget szenvedett egy pótvalasztáson

London, május 7. Macdonald miniszterelnök a manchesteri nyilvános könyvtár megnyitáson mondott beszédében elismeréssel adozott trónra lépésének huszadik évfordulója alkalmából a király érdemeinek. Kiemelte, hogy az angol történelem nem mutathat fel még egy angol uralkodót, aki önzetlen buzgalommal olyan lelkeséggel állította volna a közügyek szolgálatába, mint V. György király. Macdonald elismeréssel szövege az uralkodó szociális érzékéről is. A kormányzás nehézségeiről szólva, idézte Danton mondását, hogy jobb dolog szegény halásznak lenni, mint országot kormányozni.

London, május 7. A westdraytoni kerületben lefolyt pótvalasztáson a munkáspárt kisebbségben maradt és elvesztette első vereségét. A kerület képviselőjévé konzervatív jelöltet választottak meg.

Nem tudnak gátat vetni New-Yersey területén az erdőtüzeknek. Londonból jelentik: Newyorkból jelentik, hogy New-Yersey állam területén az erdőtüzeknek nem tudnak gátat vetni. A tüzvész egyre óriásibb méreteket ölt. Csaknem ötezezer ember dolgozik az árkolási munkákon. Közülük többszázan égési sebeket szenvedtek a pusztító elemekkel folytatott meddő küzdelemben.

Egész május hónapban megválthatja a sékelt!

„TSUVÁTÉNU“! Sémér! Somra! Feleltél-e már? תשובתנו

Fiatal fog átvehet 20 éve feleltél Temesvárott. Cjelige alatt

Vornic szemébe mondta Dob rescunak, hogy együtt követték el a visszaéléseket

Drámai jelenetek között szembesítették Dobrescut Tiberiu Vornickal

Dobrescu összetett kezekkel könyörgött Vornicnak, hogy „ne hazudjon annyit“

Dobrescunak nem volt része abban, hogy Vornicot madridi sajtóattasának nevezték ki

Bucuresti-Bukarest, május 7. Tegnap délután 1 órakor Dobrescu Aurel tartományi igazgató lemondásának elfogadása pillanatában, megkezdődött Foiso-reanu vizsgálóbíró előtt a szembesítés, amelytől a bukaresti lapok szenzációt vártak s amely miatt tulajdonképpen Dobrescu lemondása történt. Az illovi törvényszék vizsgálóbírói termében előbb Vornicot vezették fel szünyos tegyörök, majd pontos időben megjelent dr. Dobrescu Aurel is. A találkozásnak az újságírók szemtanúi voltak s a következőket írják róla:

Amikor Dobrescu belépett a terembe, szoros tekintettel Vornicra nézett, aki összeszorított ajkakkal és szintén felviláncolt szemekkel tekintett Dobrescunak. Pár pillanat múlva Dobrescu fölünyesen szólt a vizsgálóbíróknak:

— Térjünk azonnal a tárgyra. Foiso-reanu feladta a kérdéseket. Vornic idegesen válaszolt és egymás után gyújtott rá cigarettára. Megismétli ugyanazokat a vádakokat, amelyeket első kihallgatásakor hangoztatott Dobrescu ellen.

Dobrescu néhány mondat után félbeszakítja. Összekulesolta kezeit és ugy szólt ra Vornicra:

— Az Isten szerelméért, hogyan felelkezhetik meg ennyire önmagáról, hogy mondhat ilyeneket? Hogyan hazudhat ennyit?

Ezután Dobrescu felemlítette a Molnár esetet. Elmondja, hogy Vornic kérvényi nyújtott be neki, amelyben a eskimgevei egyházak nevében erdőt kért tőle. Miután ő ugy találta, hogy a kéres törvényes, teljesítette, de akkor halvány fogalma sem volt arról, hogy a kérvényeket Molnár hozta fel Bukarestbe, vagyis, hogy kijárók dolgoznak az ügyben. Csak azt írta elintézéskepen a kérvényekre, hogy az egyházaknak megadja az erdőkitermelési jogot. Tény az, hogy Vornic több ízben jött ilyen kérvényekkel hozzá és miután azokat teljesíthetőnek találta, kedvező véleményezéssel látta el. Egy alkalommal aztán Vornic visszaélt a kérvényekkel és arra kérte, hogy javítsa ki határozatát, amely csak kitermelésre vonatkozott és javítsa át olyanra, hogy az erdő véglegesen a kérvényezők birtokába kerüljön. Ő ezt a kérest visszautasította. Ebben az ügyben háromszor is volt nála Vornic, de ő a kérest semmiképen sem volt hajlandó teljesíteni. Ekkor említette Vornic Molnár nevét, mondván, hogy Molnár nincs megalégedve a határozattal s nemcsak a kitermelésre, hanem az erdő örökérvényű átadásra vonatkozó kérese. Molnár azt a kijelentést tette volna, hogy Vornicnak ő pénzt adott ezért a kijárásért. Vornic pedig nem tett eleget ennek a megállapodásnak, mert nem azt érte el, mire a megállapodás vonatkozott, hanem kevesebbet.

Ezután Dobrescu Vornicnak arra a vádjára tesz kijelentést, hogy ő Vornictól pénzt kapott volna kölesön. Ez ha-

zugság. Ő Vornictól egyetlen bani kölcsönt sem kapott. Igaz azonban, hogy Vornic hetven ezer lejrel segített ki egy brassói részvénytársaságot, amelynek tagja volt Dobrescu is, de a kölcsönadott pénz visszakarta, még mielőtt

Dobrescut földművelésügyi államtitkárrá nevezték volna ki.

Este 7-kor Dobrescu elhagyta a vizsgálóbíró szobáját. Az igazságügyi palota főkijáróján távozott el. Rendkívül nyugodtan és fölünyesen viselkedett.

Leégett a temesvári Defra cipőgyár bőrraktára és gyári műhelye

A tűzoltóság csak nagy erőfeszítésekkel tudta elhárítani az egész gyár leégését. A tűz öt millió kárt idézett elő

Timisoara-Temesvár, május 7. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma hajnali 4 órakor eddig még meg nem állapított okokból kigyuladt a temesvári Defra cipőgyár. Mire a tűzoltóság a helyszínre érkezett, már az összes épületek lángokban állottak. A tűz gyorsan terjedt át a hatalmas nyersbőrraktarra, a gyári

műhelyre és rövidesen lángokban állottak egy gépház, mint az emeleti irodahelyiségek. A helyszínre érkezett tűzoltóságnak csak két órai nehéz munka után sikerült lokalizálni a tüzet. A hatalmas gépházat még idejében sikerült megmenteni a tűz pusztításától. A

Kerttulajdonosok figyelmébe!
A legnemesebb és legszebb nyári virágok a pompás dísz GLADIOLUS-fajok a mai természeti tökéletességükben. Most van az ültetési idejük. Szállítok az ország bármely postai állomására utánvétellel, csomagolással és bérmentesítéssel beleértve: 10 gumót 10 fajban 120 leiert, 50 gumót 10 fajban 500 leiert, 100 gumót 20 fajban 800 leiert. Ezen pompás díszfajokon minden kerttulajdonosnak élénk öröme les. MÜHLE ÁRPÁD kertészeti telepe Timisoara.

A szembesítésnél előbb csak Foiso-reanu vizsgálóbíró volt jelen, később bement a szobába Serota főügyész is. Péntekre Bukarestbe idézték az erdőpanama összes szereplőit és szembesítik őket egyrészt Tiberiu Vornic-kal, másrészt Dobrescunak.

A Viitorul a Vornic-féle panamával kapcsolatban azt írja, hogy az igazságügyi palotában újabb szenzációs letartóztatásokról beszélnek.

Peghu, hátsó-indiai várost a földdel tette egyenlővé a földrengés

A halálos áldozatok száma meghaladja a hatezret. A vallásos hinduk isten csapásának tudják be a földrengést Gandhi letartóztatása miatt

London, május 7. A British United Press tudósítója jelenti Rangoonból, hogy a Britt-Hátsóindia végigpusztító földrengés-katasztrófa legnagyobb pusztításait a Rangoontól 47 mérföldnyire eső Peghu városban végezte. A várost az elemi csapás és a nyomában támadt szökőár a földdel egyenlővé tette. Számolni kell azzal, hogy a katasztrófaának legalább hatezer halálos áldozata van. Több világhírű pagoda is teljesen megsemmisült. Az Irawadi völgyében talaj-

esuszamlások állottak elő. Egy rizshántógyár nyomtalanul elsüllyedt. Egy mozi, előadás közben omlott össze. A katasztrófa veszteségeinek arányai egyenesen példátlanok.

London, május 7. A hátsóindiai bigott nacionalista hinduk a földrengés-katasztrófa isten büntetésének tekintik, Gandhi internálásaért. Rangoon környékén számos incidens fordult elő hinduk és európaiak között, úgy hogy több helyütt katonaságnak kellett közbelépnie. A

súlyos pusztításokat szenvedett Rangoonban is előfordult néhány eset, amikor pár órával a földrengés után a mentési munkálatokat irányító európaiakat fanatikus emberek megtámadták és ruháikat megszakgatták.

London, május 7. A rangooni kormányzat hivatalosan jelenti, hogy a britt-hátsóindiai földrengés-sújtotta területeken nagy apparátussal megindult a segítőakció. A katasztrófa áldozatainak száma meghaladja a hatezret.

A resicai, oravicai üzemeknél és az aninai bányában 243 munkásnak és 104 tisztviselőnek mondottak fel

Óriási az izgalom a bányavidéken. Maniu táviratilag informáltatta magát

Timisoara-Temesvár, május 7. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az egész Bánáthban óriási elkeseredettséget váltott ki a resicai U. D. R. igazgatóságának az a határozata, mely szerint azonnali hatállyal, egy hónap felmondással 243 munkást bocsájtanak el. A resicai fekete május elseje következtében a vasgyárból

ugyanesak elbocsátottak 104 tisztviselőt. Az oravicai uradalmi igazgatóságtól, valamint az aninai bányától szintén nagyszámu tisztviselőt bocsájtottak el. A legszomorubb a dologban az, hogy ez a nagyfoku leépítés számban a második. A nagy elkeseredést még fokozza az a körülmény is, hogy az elbocsájtott tiszt-

viselők egy évvel a nyugdíjazásuk előtt állottak. Dr. Tigäreanu a bányavidéki bányabiztos Resicára utazott a helyzet megvizsgálása érdekében. Maniu miniszterelnök ma sürgönyileg Bukarestbe rendelte Tigäreanut, hogy informáltassa magát a helyzetről.

Kongresszusra készül a nemzeti-parasztpárt

Az ellentétek tisztázását várja a kormány a kongresszustól

Bucuresti-Bukarest, május 7. A nemzeti-parasztpárt intézőbizottsága Maniu Gyula miniszterelnök indítványára elhatározta, hogy országos pártkongresszust fog tartani. Az indítványhoz ugy a parlamenti képviselők, mint a tagozati elnökök nagy örömmel járultak hozzá, mert ettől a kongresszustól várják a párton belüli helyzet teljes tisztázását.

A kongresszus időpontját egyelőre még nem állapították meg véglegesen, mert erre nézve a párton belül két felfogás uralkodik. Az egyik szerint a kongresszust lehetőleg a liberális és néppárti kongresszus után azonnal kell megtartani, hogy ezzel a liberálisoknak és avereseánusoknak választ adjanak,

a másik felfogás szerint a kongresszusal ráérnek öszig, miután az ellenzék demonstrációi ugyis hatás nélkül maradnak. Mindaddig a két álláspont között nem sikerült megegyezést létesíteni, valószínű azonban, hogy az utóbbi felfogás győz, mert egyrészt az utolsó hetek eseménye mindinkább megerősítik azt a véleményt, hogy nyáron nem kell politikai meglepetéstől tartani, másrészt a tulajdonképpeni politikai küzdelem csak ősszel indul meg.

A pártvezetőség mindazonáltal úgy döntött, hogy a nyár folyamán a falvakban és a városokban népgyűléseket rendeznek az országos kongresszus előkészítésére és a tömegek felvilágosítására. A két legutolsó népgyűlést Ko-

lozsváron és Bukarestben tartják meg. A lapok szerint a párt az ősszel megtartandó kongresszussal bizonyítani kívánja, hogy a kormány még korántsem vesztette el a tömegek bizalmát.

— Zoro, a híres filmszínész elvesztette a fél szemét. Londonból jelentik: Kopenhágából jelentik, hogy Schenstrom filmszínész, akit Zoro néven ismernek, filmfelvételnél fél szemét elvesztette. A filmszínész leánya is súlyosan megsebesült. Közlebbi részletek még nem ismeretesek.

Hirdessen az Uj Keletben

Fiatal fogorvos, vagy autorizált dentist
átvehet 20 éve fenálló jól hevezett rendelőt Temesvárott. Cim „Biztos egzisztencia“
jelige alatt e lap kiadójában.

ellenes plakátokat a város főbb utvoalain,

karhatalomnak nem nia, mert a rendbontó dődtek. A nagygyűlés mát közel százezerre

oloknak felelniök kell at című lap szemelve. hának Lord Irwin al második, de el nem melyben a naciona-ozik a hatóságoknak szemben tanusított dja miatt. Gandhi az angolok Indiában történelmi feladatu- a történelem itelő- ép előtt kell felelniök.

osa zdasági

blémáiról

gamodni, ha az inter-ji konjunktúra ked-akkor kisebbek; lesz-akkor a kölesönöket beruházásokra kell

beruházásának másik közvetlenül bekapcsolódnak az agrárállá- a mód néha direkt ben az ilyen körülmé- ti külföldi tüke benn n és ezenkívül a leg-aval hozza a hasznos tokat is.

mint ahogy ma is, iacok nem rendelkez-áló tökével, de ezek n átmeneti jellegűek.

tasítottá namunot haderő létszámát

A spanyol kormány Spanyol-Marokkóban ötezer főnyi katonas- a jövőben a rend- ba bennszüült ön- atni fog.

alásznak kormá-

rály emberi érde- pót választáson

választáson a mun- maradt és elszen- . A kerület képvisée- jelöltet választottak

átat vetni New-Yer- lötüzeknek. London- rkból jelentik, hogy területén az erdő- ak gátat vetni. A íbb méreteket ölt- ember dolgozik az Közülük többszá- vedtek a pusztító meddő küzdelem-

kelt

HIREK

Az Új Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő Strada Matei Millo 6.
Az Új Kelet cikkeinek utánnyomását csak forrás megjelölésével engedjük meg.

— Egy pilóta tragikus halála. Berlinből jelentik: Az elmúlt vasárnap Düsseldorfban Hundertmark légi akrobata egy ejtőernyő-produkciója alkalmával óriási közönség jelenlétében életét vesztette. A rákövetkező nap Geldern városában repülőnapot rendeztek, amelynek utolsó száma A. Langer darmstadti pilótának ejtőernyővel való legrása volt. Langer ezt a produkciót minden különös megfontolás nélkül akarta végrehajtani, annál is inkább, minthogy ez már a hetvennyolcadik ugrása lett volna. A pilóta ötszáz méter magasságból kiszállt a repülőgépből. Amikor az ernyő már teljesen kinyílt, a guckerrel néző közönség nagy meglepetéssel látta, hogy a pilóta nincs az ejtőernyőn. Az ernyő szabadon lebegett a levegőben, míg Langer a földre zuhant és a nézők közelében elterült. Hozzásiettek, hogy segítséget nyújtsanak neki, de már halott volt. Langer ugyanis elfelejtette a dereka köré esavart öv karabinerjét bekapcsolni az ejtőernyőbe és bizonyára, amikor belekapaszkodott az ernyő köteleibe, merevgöresöt kapott és eszméletét veszítve, lezuhant.

— Halálos szerencsétlenség a diósgyőri vasgyárban. Miskolcra jelentik: A diósgyőri vasgyárban Törös Elek 35 éves munkásra ráesett egy többméteres súlyú sínvas. Töröst gyomorpedéssel és belső vérzéssel kórházba akarták szállítani, de még utközben meghalt.

— Még mindig emelkedik az angol munkanélküliség száma. Londonból jelentik: A munkaügyi hivatal jelentése szerint a munkanélküliség száma április 28-án, 1.698.400 volt. 33.087-tel több, mint egy évvel ezelőtt a hasonló időszakban.

— Egészségét ne tegye kockára! Ne kísérletezzék különböző tápszerekkel egészségének rovására, hanem használjon reggelire, uszonára Ovomaltine-t.

— A montecarlói pupos ember. A montecarlói játék-kaszinó folyosóin egy pupos ember sétált fel és alá, Aki nyerni akar, az babonás és aki babonás, azt hiszi, ha pupot simogat, akkor rámosolyog a szerencse. Ez a hit és ez a babona a pupos embert gazdaggá tette. Mert játék előtt is kapott néhány frankot és ha a játékos nyert, akkor százakat adott neki, úgy hogy a pup jövedelmező befektetésnek bizonyult. A napokban azonban baj volt, a pupos embert egy influenza agyának döntötte és egy másik pupos jelentkezett, egy fiatalember. A babona azonban követeli, hogy a pupos legalább is negyvenen túl legyen. A fiatalember próbálta öregnek maszkirozni magát, de csak kevesen hitték neki. Valami kevés „üzletet” azért mégis csinált és kilátása lett volna arra, hogy később a játékosok megszokják és apja iránti kegyelemből is megtartják szerencséhezónak. Tegnapelőtt meghalt az öreg pupos és valaki azt a hírt hozta a kaszinó játékosai közé, hogy a halottkém szerint a pup nem volt valódi, a leleményes ember a hátára ragasztott egy müpupot. Ez nagy meglepetést keltett a játékosok között, úgy hogy ennek a viharra a fiatalra is áthárult. A szerencsétlen embert valósággal kiröpítették a kaszinó folyosójáról. Később a szerencsétlen fin orvossal bizonyította, hogy pupja valódi és hamisítatlan. Azt hiszik, hogy ezek után mégis elfoglalja apja örökét, foltéve, hogy öregebb pupos nem akad.

— Veszedelemesen elszaporodtak az oroszlánok Délafrikában. Bécsből jelentik: Londonon keresztül érkező jelentések szerint Délafrika nyugati részein egy idő óta azt tapasztalják, hogy az oroszlánok túlságosan elszaporodtak. Újabb csoportosan támadnak rá a farmerek marhaállományaira. Vakmerőségük már odáig fajult, hogy a bennszülöttek falvaiba is betörnek. Így legutóbb Nyassaland egyik falujában az éjszaka folyamán egy hatalmas himoroszlán behatolt egy kaffer kunyhójába és leütötte a riadtan felébredő asszonyt. A férje védelmére kelt, mire a bestia engedte első áldozatát és rávetette magát a szerencsétlen emberre. Széjjel-tépte és a halálrámúlt felesége szemeláttára felfalta. Csak a hajnali szürkületben távozott a kunyhóból. A hatóságok a fehér farmerlakosság igénybevételével hajtóvadászatot rendeltek el a fenevadak pusztítására.

Nagyszabású ifjusági sékelmiting lesz vasárnap Kolozsváron

Délelőtt az egyes ifjusági egyesületek sékelbiztosai tartanak értekezletet

Az idei sékelakcióra, a Cionista Világ szervezet intencióinak megfelelően, különös súlyt és gondot helyez az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség, amely ebben az évben azt a célt tűzte ki az egyes helyi csoportok és bizalmi emberek számára, hogy

kétszerannyi sékelfizetőt igyekezzenek megnyerni, mint tavaly.

A sékelakció befejezésének határidejét a Nagytiszbizottság tudvalevően május 15-én állapította meg és így a még hátralevő rövid időt a legintenzívebb munkára kell fordítani, hogy a kitűzött céll elérhető legyen.

A sékelakció tempójának és eredményének fokozása érdekében a kolozsvári helyi csoport elhatározta, hogy

május 11-én, vasárnap délután fél 4 órai kezdettel sékelmitinget rendez a Szövetség helyiségében.

A mitingen, amelynek több előkelő szónoka lesz, elsősorban a kolozsvári

cionista ifjusági egyesületek összes tagjainak, kivétel nélkül, kell megjelenniük, akiket az egyesülethez intézett levélben a helyi csoport külön is meghívott. Reméljük azonban, hogy a mitingen minél nagyobb számban részt fognak venni felnőttek is, annál is inkább, mert az idei sékelakcióban az Ekektive elvárja a felnőtt cionisták aktív közreműködését is.

A vasárnap délutáni mitinggel kapcsolatosan

a kolozsvári helyi csoport ezúton hívja össze az egyes ifjusági egyesületek sékelbiztosait, hogy vasárnap délelőtt 11 órakor okvetlenül jelenjenek meg a Szövetség irodájában.

(Str. Baron L. Pop—Brassai-utca 10.) megtartandó bizalmas megbeszélésen.

A vasárnap délutáni sékelmiting programjának ismertetésére még visszatérünk.

Unamuno nyilatkozik a spanyol köztársaság közeli kikiáltásáról, a zsidó származású német írókról és a spanyol király egyéniségéről

Madrid, május 7. A spanyol fővárosban olyan a hangulat, hogy az emberek már a közeli hónapokra várják a köztársaság kikiáltását. És ki kerülhet a köztársaság élére? Ki más, mint Unamuno? Ott ül a hotel halljában az öreg férfi vaszk-sapkájában. A hotel előtt pedig már a köztársasági diszgráda cirkál. De a közelben áll azért a detektív autója is. A detektívok szaglászának: ki jön a költő-filozófushoz, ki megy el tőle. Tudják róla, hogy nem lakik együtt a családjával, a feleségét és fiát egy másik hotelben helyezték el, nem akarta őket a sok látogató és a sok detektív zaklatásának kitenni. A felesége erőlyes asszony és a diktatura idején e tulajdonsága miatt börtönben ült.

Unamuno két öreg urral ül a hallban. Balkeze fel van kötve, nemrég baleset történt vele. Azonfelül reuma is kínozza.

Hál istennek, a nyelvem nem reumás, amit gondolok, még ki tudom mondani — mondja egy újságírónak. És elmondja:

— A kormány azt üzenté, hogy ne jöjjetek Madridba, kicsit fuggesszem fel politikai munkásságot, mert a hangulat nagyon ki van éleződve. Elmondta, hogy Prieto szocialistát már vád alá is helyezték egy beszéde miatt, az Atheneum társulat pedig, amelyről azt hiszik, hogy republikánus érzelmű, feloszlattal fenyegették meg. Mielőtt idejöttem, a Madrid előtti állomáson hozzám esatkozott egy ur és a kormány megbízásából felszólított, hogy ne jöjjetek Madridba, szálljak ki inkább itt és menjek autón a fővárosba. Hogy gondolhat ilyet, — vettem közbe — hiszen engemet ezrek várnak a pályaudvaron. Nem is hajlottam az udvariasságra és idejöttem. Mondhatom, úgy fogadtak, mint egy győztes hadvezért.

Felháborodással beszélt a rendőrség terrorisztikus fellépéséről. Mi köze a rendőrségnek, — kérde elénk — hogy a nép milyen alkotmányformát kíván. Ha meglesz a köztársaság, rendőrtisztek és a rendőrgénpőség vagy felesküzik rá, vagy elkötorődik és kérheti zsoldját a királytól. Milyen brutálisak és milyen kíméletlenek! Asszonyokat és leányokat vertek gummitobokkal,

— Újabb terhelő tanuvallomások a „Ca la mama acasa” gazdái ellen. A „Ca la mama acasa” bodega bűnügyében egyre gyorsabb tempóban halad előre a vizsgálat és a vád egyre erőteljesebben sűrűsödik a Ionescu-fiúk köré. Az utóbbi napokban ismét több terhelő tanuvallomás hangzott el a rendőrségen. Az újabb tanuk közül a legnagyobb jelentőséggel bír V. Mária eszlédleány vallomása. A leány elmondta, hogy két évvel ezelőtt a bodega szolgálatában állott és hogy abban az időben Petre Ionescu és egy örmester erőszakot követtek el rajta. Amikor áldott állapotba került, az öreg Ionescuné sajátkezü műtétet akart végrehajtani és amikor a leány súlyosan megbetegedett, kórházba vitte. Vallo-

ezt a bandát a köztársaság nem fogja tűrni.

Aztán arról beszélt, hogy mi lesz Spanyolországban a köztársaság kikiáltása után.

— Nem vagyok utópista és jól tudom, hogy a köztársaság kikiáltásával az országban még nem lesznek paradicsomi állapotok, mint ahogy azt a demagógok prédikálják. Nem is akarok egy szövetséges köztársaságot, mint ahogy némelyek hirdetik. En inkább az egységre töreksem és azt akarom, hogy a köztársaságban is a különböző spanyol törzsek együtt éljenek.

Unamuno aztán alaposan mérlegelve szavait, elmondja, hogy e pillanatban még nincs köztársasági hangulat Spanyolországban, hanem inkább csak királyellenes mozgalom. A köztársaság barátainak azonban ki kell aknázni ezt a helyzetet és már most elő kell készíteni a talajt egy köztársaság számára.

Unamuno elmondja, hogy különösen Németországból kap igen sok üdvözlő megnyilatkozást. Unamuno ugyanis Németországban tanult és a német kultúrának lelkes szószólója volt hazájában. Amikor szobakerülnek a modern németek, azt mondja, hogy Arnold Zweig írta a legjobb háborúellenes könyvet, a „Grischa örmestert” Werfelt is nagyra becsüli, legnagyobbakat tartja azonban Jakob Wassermann, vagis a mai német írók közül a zsidókat becsüli legnagyobbra. Szereti a lírai műveket, ő maga is lírai költő. Elmondta, hogy nem akart Párisba emigrálni, hanem a spanyol határ mellett, Hendayeben, egy kicsiny francia városban telepedett le és minthogy nem volt fizetése, barátai gyűjtötték számára Madridban. Ebből élt éveken át.

Unamuno nyilatkozik Alfonz királyról is, akit ravasz embernek tart.

— Ravasz ember — mondja — aki azonban most elvesztette a fejét. Ez pedig baj, mert ravaszága mellett nagyon tehetségtelen és a tehetségtelen emberek legnagyobb átká, hogy nem tudnak maguknak tanácsot adni. A király valamikor azt mondta egyik miniszterének: „Engem nem lehet kidobni, mert én értem a mesterségemet”. De Primo de Rivera is így beszélt, és lám, mégis milyen vége lett.

másainak további részleteiben V. Mária megerősítette a „Ca la mama acasa” bodega konyhájáról szerzett adatokat és szinte fantasztikus dolgokat mondott el a Ionescu-család főzési módszereiről.

— Veszély fenyegeti az Indiába indított textilszállítmányokat. Párisból jelentik: A roubaixi kereskedelmi és iparkamara a delhi francia kereskedelmi képviselőttől táviratot kapott, melyben figyelmeztetik a külföldi szövetek indiai bojkottjára és közlik, hogy a szállítmányokat veszély fenyegeti, amiért is óvatosság ajánlatos a kereskedelmi ügyletek kötésénél. Hasonló tartalmú táviratokat kaptak a német kamarák is indiai kereskedelmi képviselőiktől.

Vigyázzon az emésztésére!

Ha Ön megrontotta a gyomrát és ezért fájdalmai, telpuffadása, gyomorégése vagy más panaszai vannak, úgy ezen könnyen segíthet, ha étkezés után kevés vízben egy tablettát

Magnesium Perhydrol Merck

vesz be. A fellépett emésztési zavarok a legtöbb esetben javulnak, a savfelesleget a Magnesium-Perhydrol-Merck semlegesíti és az egész folyamata az emésztésnek rendez mederbe terelődik.

A MAGNESIUM-PERHYDROL MERCK minden gyógyszerárban kapható.

— Tíz kilométert 34 perc alatt futott. Bécsből jelentik: A bécsi Atlétikai Club tegnap tartotta a 10 kilométeres országúti futóversenyt, amelyet Helena magyarországi futó nyert meg. A 10 kilométert 34 perc és 41 másodperc alatt futotta meg.

— Kieleződött az angol gyapotipari konfliktus. Londonból jelentik: A gyapotipari bérküzdelemben érdekelt valamennyi szakszervezet Bratfordban tartott ülésén egyhangulag elhatározta, hogy a szervezett munkások, akik olyan cégeknek dolgoznak, amelyek résztvesznek a bérküzdelemben, május 10-ig kötelesek a munkát beszüntetni a bérvita végleges elintézéséig. Ennek következtében azok a gyárak, amelyek eddig csökkentett személyzettel, de még dolgoztak, szintén kénytelenek lesznek beszüntetni üzemüket.

Amikor arszíne fakó, szürkésárga és tekintete bágyadt, amikor szomorú, nyomott hangulat és nehéz álmok gyötörnek, amikor epepangás, gyomorfájás, felfúvódás és fejneműzés kínozzák, olyankor tanácsos néhány napon át reggel éhgyomorral 1—1 pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Az ó és újvilág orvosai azért rendelik a Ferenc József vizet olyan gyakran, mert ez sok esetben a rosszullet okát gyorsan megszünteti és az egész szervezetet felrészíti. A Ferenc József keserűvizet kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— Társas kirándulás. A Magánalkalmazottak Szakszervezete közösen a „Kautsky” Kulturközzel, együttesen kirándulást rendez folyó hó 11-én, vasárnap. A kirándulás egész napra terjed. Gyülekezés vasárnap reggel fél 7 órakor a Magánalkalmazottak Szakszervezetében, Farkas-utca 7. szám alatt. Indulás pont 7 órakor. A Magánalkalmazottak Szakszervezetének tagjai, azok hozzátartozói és az érdeklődőket részvételre szólítják fel.

— Párisból kiutasítottak egy szovjet-ügynököt. Párisból jelentik: A rendőrség letartóztatta Costow Ljubomir szovjetügynököt, akit még 1925-ben kitiltottak Franciaországból, de azóta immár harmadik ízben lép át a francia határt hamis név alatt és jelenik meg Párisban kommunista propaganda szervezésére. A rendőrség megállapította, hogy a szovjetügynöknek az volt a feladata, hogy a Franciaországban dolgozó külföldi munkásokat megnyerje a kommunizmus ügyének és közöttük kiépítse a sejtrendszert.

H. G. WELLS: A világtörténet alapvonalai és a művészetek fejlődése egy hatalmas albumalaku kötetben. Ára 420 lej, az Új Kelet könyvosztályában.

Hétfőn kezdődik a népszövetségi tanács új ülészaka

Páris, május 7. Briand vasárnap elutazik Genibe, ahol hétfőn megkezdődik a Népszövetség tanácsának 59-ik ülészaka.

A párisi lapok szerint Geniben fontos kulisszamögötti tanácskozások várhatók az európai államok szövetségének ügyében, az általános leszerelést előkészítő leszerelési előtervezet összehívása és az olasz-francia tengerészeti ellentét kiküszöbölése kérdéseiben.

Írók é

Smeljov Iván: szünt-e az orosz irodálat, hatalmas dala Dosztojevsk halála után? Vajon ez az író és meg tud-e szegész emberiség orosz regény meg, sőt fejlődik finom művésze Smeljov Iván, a lom egyik legelső mélyebb elbeszélő és rajzolója a szatirikus, mese szerre. Ezek az orosz regények regényét: A pingedő kopott pinc Oroszország nag pincér ott ténfiben, a gazdagságében, míg ő ma sötét és elnyomó óer diak-fia felélete, alázatoss.

— egy új gener vágyának képvis ban egy hamis fogja s többé ne zadas karmaiból is elhagyja a eszközök szerető szabadságvágya Csapás-csapás u sát, családját e ség és az alázato tartja benne a ráját. Smeljov a költői szépségek mélységesen igaz pincért a világ lyan csak megje tekben elragadtá ker nem felüle nem muló; Sme marad a nagy i dig a halhatatl regények egyiké tüzve 45 lej, köt

A meghódított gilio Broeck élet epozsa, tele dulatokkal, a k hevületével. Pé tizehárom eszté kovácsműhelybe kalapácsot s m diadalmasan sz szibbasztó kódé vezető helyen d vabb. Alig irtal olvasót jobban koztatná, mint Viriglio Broeck tökéletes művés lélekfestés ragy kozik. A világr értékű alkotása amelyet az At Komor Zol fordításban. A teszi még vonzó szerű regényt.

Hangok a mu könyvet. Az a amelyet Tak történetírásban rübb művelője tere a történet nála lebilincsel ötletes elbeszélő denki számára tete: „Hangok tendő köréből essayt, amely meglepő gazda gyar időkből. A zart aktái elev gyar történeli niségei kapnak ratlan megvilá amelyben Mett törekvésekkel a titkos meg rendőrok műkö ről adnak új érekek tanuló érdekesség, tör zi történeti at és ismeretlen ben a kötetben bói” nyilván érdekeni a kö Sándor eddigi A kiváló tört kotása a legs köntösben az sában jelent i köve 320 lej.

Anderson S Anderson ma

emésztésére!

a a gyomrát és ezért... gyomorégése vagy... könnyen se...

erhydrol Merck

emésztési zavarok a leg... a savfelesleget a... Merck semlegesíti és...

PERHYDROL MERCK... an kapható.

34 perc alatt futott... bécsi Atlétikai Club... 10 kilométeres ory...

z angol gyapotipari... ból jelentik: A gya... emben érdekelt vala...

e fakó, szürkésárga... adt, amikor szomorú... és nehéz álmok gyöt...

ulás. A Magánalkal...ervezete közösen a... rkkörrel, együttesen...

asítottak egy szovj...l jelentik: A rendj...ostov Ljubomir szov...

A világtörténet alap...részetek fejlődése egy...laku kötetben. Ára...

e népszövetségi tanács...lésszaka

Brian vasárnap el...ol hétfőn megkezdő...g tanácsának 59-ik

szert Genfben fon...ti tanácskozások vár...államok szövetkezésé...

Írók és Írások

Smeljev Iván: A pincér. Vajjon meg...szünt-e az orosz irodalom nagyszerű len...dület, hatalmas ereje, diadalmos fejlő...

A meghódított élet. Modern eposz Vir...gilio Brocchi új regénye: az új...élet eposza, tele izgalmasan érdekes for...

Hangok a multból: Takáts Sándor új...könyve. Az a nagyszabású munkásság, amely...

Anderson Sherwood: Tar. Sherwood...Anderson ma Amerika egyik legnép...

szerűbb írója, egyike azoknak, akiknek...könyvei milliószámra hódítják meg az...emberek lelkét. Mi ennek a sikernek...

sikátorain avagy a Duna-Tisza közén. A...könyv lapjain színes képekben pereg...le a középnegyuti amerikai városok...

KÖZGAZDASÁG

Az új szesz törvény további fontosabb intézkedései

Megengedik a tisztaszesz árusítását és kontingentálják a borszesztermelést

Bukarest, május 7. Amint beavatott...helyről értesülünk, a legfőbb törvény...veleményező tanács csak a jövő hét...

A borszesz forgalombahozatala a...Szeszszindikátus hatáskörébe megy át. Egy bizottság alakul a szesz italok...

Eldölt a nagy harc a Standard-tröszt és a svéd Ericson-csoport között

Érdekes kulisszatitkok a romániai telefonkoncesszió körüli küzdelemről

Bukarest, május 7. A romániai tele...fon- és távíróhálózat talán a legroz...szabb Európában. A kormány meghívására...

Mezőgazdasági Hitelintézet alapításá...ban is. Az angol tröszt kettős üzleti ajánlat...

A Hermes-bank hitelezői hozzájárultak a kényszer-egyezséghez

Szerdán dönt a vádtanács a letartóztatott igazgatók szabadlábra helyezéséről

Timisoara-Temesvár, május 7. Vadász...Béla dr. tegnap reggel hirdette ki a fi...zetésképtelen Hermes Bank kényszer...

a kényszer-egyezség formájában nyert...befejezést. A kényszer-egyezségi döntés alapján...

tal, a védők és a két letartóztatott bank...igazgató. A tárgyalás folyamán a vizs...gálobíró dönt a szabadlábra helyezési...

A telepengedélyek kiadásának új...rendje. A csatolt területek különböző...iparhatóságai eddig egymástól eltérő...

Huszévi adómentességet ad a kor...mány az új házakra. A kormány végre...elhatározta, hogy az építkezési kedv...

A magyarországi kisiparosok tiltakoz...nak a forgalmi adó-rendszer ellen. Bu...dapestről jelentik: Az újpesti kisipar...

Gabonarakartarak állítanak fel Ju...goszláviában. Belgrádból jelentik: A ju...goszláv kormány, hogy a gabona érté...

A gabona a világgiacon. Argentiniá...ban, hivatalos jelentés szerint, az idei...buzatermés alig 35.1 millió mázsa volt,

azt a javaslatot tették, hogy a behozata...li jegyekre értékgaranciát biztosítsanak. Amerikában szindikátus alakult a roz...

Advertisement for OLLA GUM, featuring a logo with a star and the text 'OLLA GUM' and 'a mária amelyben sohasem...'.

SPORT

Az 1930-as esztendő vizi-olimpiája

Ki nyeri meg „a világ legjobb vizi-polócsapata” címet?

Budapest, május 7. Az idén, az osztrákok lemondása folytán, elmarad Európa uszóbajnoksága, helyette Nürnbergben augusztusban megismétlik a tavaly Budapesten tartott vizi-poló tornát. Ez az óriási jelentőségű verseny, amelyen Németország, Belgium, Franciaország, Angolország, Magyarország és Svédország válogatott vizi-polócsapatai vesznek részt, jelentőségben felér egy vizi-olimpiával és kétségkívül az 1930-as esztendő legnagyobb vizi-sport eseménye az egész világon. Az idei hatos vizi-poló tornán résztvevő országok már mind lézasan készülnek a nagyszabású mérkőzésre, éppen ezért különös jelentőségű Komjádi Béla, a magyar vizi-polócsapat világhírű vezetőjének, az egyik legnagyobb vizi-poló szakértőnek alábbi nyilatkozata az augusztusi hatos vizi-poló torna esélyeiről:

— Csak vissza kell tekinteni a múlt küzdelmeire: 1924-ben a párisi olimpián győzött a francia csapat és az óriási győzelem után következő esztendőben, 1925-ben már — sehol sem volt. Eredményei egymásután rontottak hírnévét és balsikerre balsiker következett. Egészen outsider csapatok verték meg és e tény előtt értetlenül állott az egész sportvilág.

— 1926-ban és 1927-ben Európabajnokságot nyert a magyar vizi-polócsapat és ime mégis 1928-ban, az amszterdami olimpián erősen kikaptak a németektől.

— És most nézzük, a nagyszerű amszterdami győzelem után a német csapat teljesítményét. 1929-ben tizenegy mérkőzést játszottak a németek és ezek közül hetet elveszítettek.

— Félek: az idén, 1930-ban a magyarokra fog rájárni a rud! Mindebből pedig azt a következtetést vonom le, hogy: az embernek, a játékosoknak, a küzdőknek art a sorozatos győzelem. Ha egyszer valami nehéz küzdelemben győztek, azt hiszik, hogy őket nem lehet többé megverni. Pedig ez az óriási tévedés!

— Azt is meg kell állapítanom azonban: nem szabad semmiféle vereséget trágikusan felfogni. 1929-ben kikaptak a németek a hatos vizi-polótornán, 1930-ban kitűnően szerepelhetnek. Ártott nekik az 1928-as olimpiai győzelem, de használt bizonyára az 1929-es hatos vizi-polótorna vereség.

— A magyar csapat nürnbergi esélyeit erősen rontja, hogy közvetlenül a hatos torna előtt — amelyet tulajdonképpen váratlanul irt ki a Nemzetközi Uszósövetség — már lekötötték magukat egy igen nehéz európai turára. Nincsen versenyszerű fedett uszodánk, ezért nekünk ilyen erős meccseken kell tulajdonképpen behoznunk azt, amit a hiányos tréningben veszünk: Az esztendőből mindössze öt-hat hónap áll rendszeres munkára rendelkezésünkre, hihetetlen nehézségekkel küzdünk s emellett bizonyos elbizakodottságot is tapasztalok, aminek — mondhatom — nem nagyon örülök.

— E pillanatban úgy látom az egész európai vizi-poló helyzetet, hogy forduló pont előtt állunk. Az az érzésem, hogy a nürnbergi nagyjelentőségű hatos tornán ki fog valaki ugrani. A németeknek óriási előnyük — hogy otthon lesznek! Azt azonban le merem fogadni, hogy az 1930-as hatos tornán az első díjat egyetlen nemzet sem fogja veretlenül megnyerni, pontvesztése minden csapatnak lesz. Nézetem szerint a legjobb esetben nyolc ponttal fog a nyertes nemzet az első helyre kerülni. (Győzelemért 2 pont, eldöntetlenért 1 pont jár!)

— A németektől egyébként: nagyon sokat várok. Bizonyos dac és erős akarat dolgozik bennük! Ismerem a németeket: nem azok az emberek, akik hagyják magukat fejbeverni. Biztosan nagyon komolyan és lelkiismeretesen dolgoznak, dr. Nussbaumnak, a német csapat világhírű vezetőjének felügyelete alatt.

— Ami már most a többi csapatot illeti, hát: a belgák nem állják szívvél a meccseket. A mezőnyben nagyszerű technikát mutatnak, gyönyörű bravurokat produkálnak, de valami hiba van itt. Talán a csapat szellemében... Talán valami másban...

— A franciák, ha komplett csapattal jönnek és az „öreggyűk” még birni

fogják, jobb helyezést érnek el, mint tavaly Budapesten.

— A svédektől én nem várok sokat. Azt hiszem, hogy a harmadik, vagy negyedik helyre fognak befutni.

— Az angolok megtartják jó helyüket. Nem hiszem, hogy az idén is előbbre rúkolhatnak. Hibájuk, hogy nem játszanak eleget külföldön és Angliában nincsenek berendezkedve a fedett uszodák vizi-polózára. Folyton állva játszanak a vízben, amely alacsony és ez nem elegendő a nehéz küzdelmekhez.

— Egyetleneg nemzet sem tud hosszú éveken keresztül az élen maradni a vizi-polózásban, amely társasjáték és amelyben a vezetés és a játékosanyag folytonosan változik. És én azt hiszem, hogy ez a legszebb, leggyönyörűbb ebben a kemény, de férfiasan nemes játékban.

Színház—Művészet

MA: MIENK AZ ÉJSZAKA

Előadások a Magyar Színházban: 3, 5, 7 és este 9 órákor

A legtekélyesebb, mindvégig németül beszélő filmesodát, a „Mienk az éjszaka”-t ma vetítik először a Magyar Színházban.

Előadások kezdete: 3-kor, 5-kor, 7-kor és este 9 órákor.

Legdrágább jegy 40 lej. Többi jegyek ára: 30, 20 és 10 lej.

MIENK AZ ÉJSZAKA UTÁN: FEDORA, POLA NEGRIVEL

A Magyar Színház jelenti, hogy a jövő héten az amerikai filmgártás hatalmas meglepetését, a „Fedora”-t fogják bemutatni a főszerepben: Pola Negrivel.

Szombaton délelőtt 11 órákor Matiné 10, 15 és 20 lejes helyekkel A HALÁLHID

Kivételesen a munkaszünetes ünnepre való tekintettel, szombaton délelőtt is lesz mozimatiné. A „Halálhid” című hallatlanul izgalmas, érdekesítő film-dráma kerül bemutatásra. Helyárak: 10, 15 és 20 lej.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

CSÜTÖRTÖKÖN A NAGY MOZI-ÉVAD KEZDETE:

Csütörtökön 3, 5, 7 és 9 órákor: Mienk az éjszaka. (A mozi-évad ünnepi megnyitói előadása. Száz százalékos németül beszélő, hangos, zenélő filmújdonosság. Eddig a legtekélyesebb beszélő film. Kivételes helyárak: 10, 20, 30, 40 lej.

Pénteken 3, 5, 7, 9 órákor: Mienk az éjszaka.

Szombaton d. e. 11-kor mozi-matiné 10, 15, 20 lejes helyekkel: A halálhid.

Szombaton 3, 5 és 7 órákor: Mienk az éjszaka.

Vasárnap 3, 5, 7 és este 9 órákor: Mienk az éjszaka.

Vasárnap d. e. 11-kor: Nagyszabású színházi matiné sorsolással, 10, 20, 30, 40, 50 lejes helyekkel: Yvette-matiné. Műsor: I. Sonny boy (A híres hangosfilm drámai rekonstrukciója 2 felvonásban). II. Jaj Istenem. (Egy felvonásos falrengető kagacás. III. A szerelmes gimnazista. (7 felvonásos film-bohózat). IV. Öt teljesen divatos Yvette-ruha kisorolása. Tíz kisebb nyeresémtárgy. (Jegyek egész héten át válthatók. A jegyek egyszersmind sorsjegyek is.)

Hétfőn 3, 5, 7 és este 9 órákor: Mienk az éjszaka.

Jön: Fedora. (Pola Negrivel.) Jön: A vörös boszorkány. (Clara Bow-val.)

Jön: A tenger hősei. (Száz százalékos németül beszélő film.)

Jön: A bűnök utcaja. (Emil Jannings.) Jön: Newyork rejtelmei. (George Bancroft.)

Jön: Szahara. (Jach Holt.)

Jön: A csillag fia. (Fred Thompson.)

Jön: Az élet diadala. (Nancy Carroll.)

Jön: A repülő asszony. (Richard Dix) stb., stb., stb.

CORSO FILMSZÍNHÁZ MŰSORA:

Csütörtök 5, 7, 9 órákor: Szökik a vöm! A legszenzációsabb németül beszélő, zenés vígjáték. Főszereplők: Dina Gralla, Harry Halm és Szóke Szakál.

Péntek 5, 7, 9 órákor: Szökik a vöm! Páratlan nagyszerű zenés, néme-

től beszélő vígjáték. Főszereplők: Dina Gralla, Harry Halm és Szóke Szakál.

Szombaton 3, 5, 7, 9 órákor: Szökik a vöm!

Vasárnap 3, 5, 7, 9 órákor: Szökik a vöm!

SELEKT-MOZGO:

Csütörtök: Erdők királya, Rin-Tin-Tin szenzációs hangos filme, melynek főszerepét a közismert kis David Lee (Sonny boy) játssa.

URANIA MOZGO:

Csüt.: Verdun, történelmi látomások, melyen megható háborús dráma, mely hűen tükrözi vissza a világháború legmeghatóbb jeleneteit és borzalmait.

Rádió műsor

Idő Középeurópai

Csütörtök, május 8.

Bukarest. 16: Szórakoztató zene. 17: Felolvasás. 17.15: Beszélő újság. 18: Rádiógyetem. 19: Gramofon. 20: Carmen énekek. 21: Színházi előadás. 21.45: Beszélő újság.

Budapest. 9.15: Hangverseny. Bach: Preludium és fuga. Chopin: Két etűd. Wagner: Lohengrin — Elza áriája. Laky Gyula énekszám. Liszt: Polonaise E-dur. Verdi: Aida — „Térj vissza győztesen”. Liszt: Ha álom mély. Mikus-Csák István: Örök szerelem. Mikus-Csák: Az én virágom. Milderné: Az erdélyi havasokon. Poulenc: Novelettes. Pázmán: Nászdal. Pázmán: Ballada (Pázmán). 9.30: Hírek. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárás-jelentés. 12.05: A Mándits-szalonzeneke hangversenye. Mozart: Varázsfuvola — ábránd. Paderewsky: Menüett. Pécsi: Szép vagy, oh ifjúság. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés. 2.30: Hírek. 4: Rádió Szabadgyetem. Csermák: Kesergő. Rózsavölgyi: Lassu magyar és friss. Bihar: Palotás. Országh Nándor dr. főorvos: „A lyukas fog, mint népbetegség”. Vitéz Párdi Imre: „A tojó baromfi takarmányozása”. Kodály: Adagio. Zolt Sztakóti. Utána pontos időjelzés, időjárás-jelentés. 5.10: A m. kir. Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadás-roszta. Horn János m. kir. kertészeti felügyelő: „Gyümölcsfák a házikertben”. 5.40: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Balett délután. — Részletek Delibes „Sylvia” c. balettjéből. 6.45: Győrirási tanfolyam. 7.15: Czákó Elemér dr. államtitkár előadása: „A modern ember könyve”. 7.35: Angol nyelvoktatás. 7.50: Lóverseny-eredmények. 8: Előadás. 8.20: Mahbeth előadása a Studioból. 10: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek. Majd cigány zene.

Bécs. 20: Hardt: Ninon de Lenclos c. drámája. Utána zenekari hangverseny.

Berlin. 20.30: Csajkovszkij-est.

Breslau. 19: Bécsi zene gramofonon.

Frankfurt. 21.40: Kamarazene.

Stuttgart. 20: Filharmonikus hangv.

Varsó. 20.30: Népszerű hangverseny.

Toulouse. 20.25: Részletek Gounod Faustjából és Mascagni Parasztsücsület c. operájából.

Prága. 21.30: Zongorahangverseny.

Bach, Chopin, Smetana, Debussy műveiből.

Pozsony. 18: Szólisták hangversenye.

Kassa. 19.20: Orosz-est.

Belgrád. 22.15: Rádióénekes. De Micheli: III. kis szvit. Puccini: Tosca — ábránd. Ippolitov-Ivanov: Udvari felvonulás.

Ljubljana. 20: Szólók és kvartettek.

Milano—Torino. 20.15: Ma élő olasz zeneszerzők hangversenye.

Róma. 21.02: Operazene. Utána Dupon la Cabrera c. operája.

Péntek, május 9.

Bukarest. 16: Könnyű zene. 17.15: Beszélő újság. 18: Rádiógyetem. 19: Gramofon. 20: Operaest.

Budapest. 9.15: A rádió házikvartettjének hangversenye. Kéler: Csokonai — nyitány. Micha: Erdei esend. Agreves: Menüett. Lehar: A cárevis — ábránd. Demaret: Pogány szerenád. Cambier: Valse en sourdine. Abraham: Részletek „Az utolsó Verebély-lány”-ból. Gachet: A sziklák. Paddy: Szeretném tudni — tangó. Leposa: Kék buvirág. Butler-Wallace: Give yourself a pat. 9.30: Hírek. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárás-jelentés. 12.05: Kurina Simi és cigányzenekarának hangversenye. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés. 2.30: Hírek. 3.30:

Pista bácsi „Virágokert” meseórája. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek. 5: Gramofonhangverseny. François Papy: Balett szvit. Schipa—Rose—Longas: Luna Castill. Bakalainikow: Tavasz álom. Marschenka — népdal. Rubinstein: Kamennoi—Ostrov. Ponce: Estrellita. Schubert: Hark! Hark! The Lark. Strauss: Staendchen. Kreisler: Szép Rozmaring. Tschesnokoff: O Isten, mentsd meg népedet. Verdi: Trubadur — Stretta. Meyerbeer: A próféta — ária. Arr. Giannini: Luisé — népdal. Herbert: Még egy csókot. Borganoif: Zigeunerweisen. 5.40: Voinovitch Géza előadása: „A könyvről”. Császár Elemér dr. egyetem ny. r. tanár előadása: „Képek a magyar iroualom multjából” — báró Szentkeresztlyné Nyegre Rózi közreműködésével. 6.35: Krudy Andor cimbalomművés: hangversenye. Leonavallo: Bajazzók — egyveleg. Magyar dalok. Vig muzsika kihallik. Darumadar. Azért, hogy én ilyen kicsi vagyok. Buttykay Ákos: Két dal „A bolygó görög”. Makray László: Hullógalnak levelei... Kacsóh: Késő őszel. Bertha István: Virág nyílt a fán. Magyar dalok. Suhog a szél Késmark felett. Ha meghalok. Valamit sugok magának. 7: Kosztolányi Dezső felolvasása: „Szatirikus rajzok”. 7.25: A m. kir. Operaház előadásának közvetítése Verdi: „Alarcos bál” c. operája. 10.30: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek. Majd Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Spolarich-kávéházból.

Bécs. 20: Bittner: A zenész c. operája. Berlin. 20.30: Hangverseny.

Breslau. 19.05: Hangverseny. Arzoni: Consalvo-nyitány. Saint-Saens: Cselló és zenekari verseny. Franek: A-dur szonáta. Scassola: Britannicus — nyitány. 21.15: Beethoven: IX. szimfóniaja gramofonon.

Frankfurt. 0.30—1.30: Beethoven-zene. Athén romjai — nyitány. D-rud hegedűverseny. Fidelio — nyitány.

Hamburg. 20: Népszerű hangverseny. Loránd Edit hegedűművésznő közreműködésével. Brahms, Lalo, Goldmark, Csajkovszkij, Strauss János művei.

Köln. 0.05: Mahler: VII. szimfóniaja.

Lipsc. 19.30: Szimfónikus hangverseny. 20.30: Schiller-ünnep. 21.40: Büttner: Hegedű- és zongoraszonáták.

München. 20.55: Hangverseny. Beethoven: Leonora nyitány. Brahms: Zenekari verseny.

Varsó. Poznan. 20.15: Filharmonikus hangv. Chabrier: Gvendoline — nyitány Duluc: Változatok és fuga régi stílusban egy Haendel-témára. Lalo: Spanyol szimfónia. Pierné: Baszk rapszódia. Saint-Saens: C-moll szimfónia.

Milano—Torino. 20.30: Szimfónikus hangverseny. Mozart: Pásztorkirály — nyitány. Grieg: Holberg — szvit. Haydn C-dur cselló és zenekari verseny. Respighi: Az erdei istenség. Sinigaglia—Rossini: Korintusz ostroma.

Torál

Tegnap szán

számoltunk az

záról, amely

tóságok Borsán

a hatóságok és

következménye

sán letartóztat

zért, a „letartó

nem tartotta n

a főügyész vég

radt Borsán u

prefektus és a

nem tudták rá

hogy a polyan

dirozott papot

hanem — hogy

kedélyeket meg

rábban őrizték

keleti lelkeszt

A helyzet

Juga mármár

főügyész ma

végezték volna

Mármarosszig

ták a zsidókat

karhatalmat

most várják a

ígéretüket a

Borsán és kö

amiben nagy

tovazásának.

megeősített y

szinü zászlók

környekről eg

köré a parasz

vakon követik

utatisait. A

tantin háborit

tációját. Ma

gyült össze a

lommak se hi

dóság körében

Nem tudják u

gatartását és

tóságok érthe

antiszemita te

szemet fognak

Az Uj Kelet

délelőtt felker